

1

ЕКСПЕРТНІ ВИСНОВКИ
первинної акредитаційної експертизи підготовки
магістрів спеціальності 8.18010024 «Прикладна економіка»
галузі знань 1801 «Специфічні категорії»
у Національному університеті «Львівська політехніка»

14.12.2016 р.

м. Львів

Відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України № 978 від 09.08.2001 р. «Про затвердження положення про акредитацію вищих навчальних закладів і спеціальностей у вищих навчальних закладах та вищих професійних училищах» (зі змінами і доповненнями, внесеними постановою Кабінету Міністрів України № 801 від 15.08.2012 р.), Постанови Кабінету Міністрів України № 1187 від 30.12.2015 р. та згідно із наказом Міністерства освіти і науки України № 309-А від 06.12.2016 р. експертною комісією у складі:

Мазур Ірини Іванівни - завідувача кафедри підприємництва Київського національного університету імені Тараса Шевченка, доктора економічних наук, професора, голови комісії;

Гринчуцького Валерія Івановича - завідувача кафедри економіки підприємств і корпорацій Тернопільського національного економічного університету, доктора економічних наук, професора.

З 12 по 14 грудня 2016 року розглянула подані матеріали та провела перевірку у Національному університеті «Львівська політехніка» щодо підготовки магістрів спеціальності 8.18010024 «Прикладна економіка» галузі знань 1801 «Специфічні категорії».

Під час перевірки були розглянуті такі документи:

- копія діючої ліцензії Міністерства освіти і науки України на надання освітніх послуг Національного університету «Львівська політехніка» серії АЕ № 636468, виданої: Акредитаційною комісією від 28.05.2015 р., протокол № 116 (наказ МОН України від 10.06.2015 р. № 1415л), видана 10.06.2015 р.;

- копія сертифікату Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України про акредитацію Національного університету «Львівська політехніка» серії РД-IV № 1454863, виданого: відповідно до рішення ДАК від 25.05.2012 р., протокол № 96 (наказ МОНмолодьспорт України від 01.06.2012 р. № 2117л);

- звіт про діяльність кафедри зовнішньоекономічної та митної діяльності з підготовки фахівців за освітньо-кваліфікаційним рівнем «магістр» за спеціальністю 8.18010024 «Прикладна економіка»;

- навчальний план підготовки магістрів за спеціальністю 8.18010024 «Прикладна економіка»;

- навчальні програми дисциплін за спеціальністю 8.18010024 «Прикладна економіка»;

- навчально-методичні комплекси дисциплін за спеціальністю 8.18010024 «Прикладна економіка»;

- комплексні контрольні роботи з дисциплін за спеціальністю 8.18010024 «Прикладна економіка»;

- відомості про кадрове, навчально-методичне, матеріально-технічне та інформаційне забезпечення навчальної діяльності за спеціальністю 8.18010024 «Прикладна економіка» та соціальну інфраструктуру університету;

Голова експертної комісії

І.І. Мазур

- таблиця відповідності стану забезпечення Національного університету «Львівська політехніка» Ліцензійним умовам освітніх послуг у сфері вищої освіти з підготовки фахівців за спеціальністю 8.18010024 «Прикладна економіка» за освітньо-кваліфікаційним рівнем «магістр»;

- таблиця відповідності показників Національного університету «Львівська політехніка» Державним вимогам до акредитації за спеціальністю 8.18010024 «Прикладна економіка» за освітньо-кваліфікаційним рівнем «магістр»;

- таблиця відповідності щодо дотримання Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності у Національному університеті «Львівська політехніка» з підготовки фахівців за спеціальністю 8.18010024 «Прикладна економіка» за освітньо-кваліфікаційним рівнем «магістр» відповідно до вимог Постанови від 30.12.2015 р. № 1187, а також інші документи.

Висновок: надані документи відповідають інформації, поданій в акредитаційній справі, та підтверджують право Національного університету «Львівська політехніка» на підготовку фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр» за спеціальністю 8.18010024 «Прикладна економіка» галузі знань 1801 «Специфічні категорії».

1. Загальна характеристика Національного університету «Львівська політехніка»

Національний університет «Львівська політехніка» – один із найстаріших вищих навчальних закладів Європи. Його історія розпочалася з того часу, коли королівським декретом австрійського імператора Франца I за № 78 від 7 березня 1816 року у Львові створено Цісарсько-королівську реальну школу. У 1825 р. її реорганізовано у Цісарсько-королівську реальну школу з технічних і комерційних наук. У 1835 р. на її базі утворено Цісарсько-королівську реально-торговельну академію у Львові. У 1844 році після її реорганізування утворено Технічну академію. Підрозділами Технічної академії стали реальна школа з дворічним терміном навчання, трирічний технічний та однорічний торговельний відділи.

У 1877 році Технічна академія отримала статус Вищої технічної школи, що зрівняло її в вищих технічних закладах Австро-Угорщини.

З того часу навчальний заклад у Львові, залишаючись технічним за своєю сутністю, неодноразово змінював назву:

- 1877-1894 рр. – Цісарсько-королівська Вища технічна школа у Львові;
- 1894-1921 рр. – Цісарсько-королівська політехнічна школа у Львові;
- 1921-1939 рр. – Львівська політехніка;
- 1939-1941 рр. – Львівський політехнічний інститут;
- 1942-1944 рр. – Технічні фахові курси у Львові;
- 1944-1967 рр. – Львівський політехнічний інститут;
- 1967-1978 рр. – Львівський ордена Леніна політехнічний інститут;
- 1978-1993 рр. – Львівський ордена Леніна політехнічний інститут імені Ленінського комсомолу;
- 1993-2000 р. – Державний університет «Львівська політехніка»;
- 2000 р. - дотепер. – Національний університет «Львівська політехніка».

Статус Національного університету наданий Львівській політехніці Міністерством освіти і науки України Наказом від 30 жовтня 2000 року за № 505 на підставі Указу Президента України «Про надання деяким вищим навчальним закладам статусу національних» від 11.09.2000 р. № 1059/2000.

Голова експертної комісії

I.I. Mazur

З урахуванням важливої ролі Національного університету «Львівська політехніка» у підготовці висококваліфікованих фахівців для потреб національної економіки, поглибленні інтеграційних процесів з науковими установами і вищими навчальними закладами та його міжнародного визнання, Постановою Кабінету Міністрів України від 08.07.2009 р. № 713 Національному університету «Львівська політехніка» надано статус самоврядного (автономного) дослідницького національного вищого навчального закладу.

У процесі становлення і розвитку Львівська політехніка започаткувала створення низки провідних технічних університетів України (Івано-Франківський національний університет нафти і газу, Тернопільський державний технічний університет ім. І. Пулюя, Луцький національний технічний університет) та Польщі (Вроцлавська, Шльонська, Краківська та Гданська політехніки).

За час існування Львівська політехніка підготувала понад 150 тисяч фахівців, з них понад 3000 – це іноземці з майже 90 країн світу. Тільки за часи незалежності України в економіку держави влилося понад 30 тисяч випускників Університету.

Львівська політехніка однією з перших в Україні запровадила навчально-наукові програми підготовки магістрів та аспірантів із залученням провідних учених та використанням унікального обладнання установ НАН України. Це дало змогу піднести на якісно новий рівень їх наукову роботу, підтвердженням чого стало отримання упродовж останніх 5 років 35 стипендій Президента України, 12 стипендій Верховної Ради України, 44 стипендії «Завтра.UA» (фонд В. Пінчука), щорічно 8 стипендій фірми «Tokio Bocki» – офіційного представника компаній JEOL, Nikon, Rigaku, Oxford Instruments – та 325 інших стипендій (стипендії DAAD, Фулбрайта, Ейлера, Вишеградського фонду). Крім того, Університет є учасником програми з підтримки обдарованих студентів «Диплом у майбутнє» компанії «Mita-Teknik».

Структуру Університету складають 18 інститутів (16 навчально-наукових, дистанційного навчання, міжнародний інститут освіти, культури та зв'язків з діаспорою), науково-дослідна частина, сім коледжів, науково-технічна бібліотека, видавництво, студентське проектно-конструкторське об'єднання (ПКО) «Політехніка», бізнес-інкубатор, технопарк, музей, Народний дім «Просвіта», 4 навчально-оздоровчі табори в Карпатах, на Чорному морі та у Львівській області, 2 навчальних полігони.

Навчальний процес забезпечують науково-педагогічні працівники чисельністю 2322 особи, з яких 343 (14,8%) – доктори наук, професори; кандидати наук, доценти – 1278 (55%).

Національний університет «Львівська політехніка» здійснює підготовку фахівців відповідно до ліцензії МОН України від 10.06.2015 р. АЕ № 636468 за денною та заочною формами навчання за 67 напрямками за освітньо-кваліфікаційним рівнем бакалавра, 109 спеціальностями за освітньо-кваліфікаційним рівнем спеціаліста та 133 спеціальностями за освітньо-кваліфікаційним рівнем магістра. Рішенням Державної акредитаційної комісії України від 25.05.2012 р. Національний університет «Львівська політехніка» визнано акредитованим за статусом вищого навчального закладу IV рівня зі строком дії сертифікату до 01.07.2022 р. Сертифікат про акредитацію – серія РД-IV № 1454863 від 13.07.2012 р. Загальна характеристика навчального закладу подана у табл. 1.1.

Університет очолює ректор Бобало Юрій Ярославович, освіта вища, спеціальність – «Радіотехніка», д.т.н., професор.

Підготовка інженерів-економістів у Львівській політехніці розпочалась на інженерно-економічному факультеті. Його утворено у 1965 р., а перший набір студентів здійснено у 1966 р.

1995 р. інженерно-економічний факультет реорганізовано у факультет економіки та менеджменту, який очолив доктор економічних наук, професор О.Є. Кузьмін.

Голова експертної комісії

I.I. Мазур

У 2001 р. на основі факультету економіки та менеджменту утворено Інститут економіки і менеджменту, директором якого з часу заснування до сьогодні є доктор економічних наук, професор О.Є. Кузьмін.

Таблиця 1.1

**Загальна характеристика
Національного університету «Львівська політехніка»**

№ з/п	Показники	Значення показників
1	2	3
1.	Рівень акредитації університету	IV
2.	Кількість ліцензованих напрямів підготовки, спеціальностей	67/135
3.	Кількість напрямів підготовки, спеціальностей акредитованих за:	
	– 1 рівнем	33
	– 2 рівнем	67
	– 3 рівнем	109
	– 4 рівнем	133
4.	Контингент студентів на всіх курсах навчання:	23358
	– денна форма навчання	18188
	– заочна форма навчання	5170
5.	Кількість навчально-наукових інститутів	16
6.	Кількість кафедр	115
7.	Кількість науково-педагогічних працівників	2322
8.	Серед них:	
	– докторів наук, професорів, осіб (%)	343 (14,8%)
	– кандидатів наук, доцентів, осіб (%)	1278 (55%)
9.	Загальна навчальна площа будівель, кв. м.	358 919,6
10.	Загальний обсяг державного фінансування (тис. грн.)	449 167
11.	Кількість посадкових місць в читальних залах	1 100
12.	Кількість робочих місць з ПЕОМ для студентів /у тому числі з виходом в Інтернет	5 140/2 475

До складу інституту входять вісім кафедр: менеджменту і міжнародного підприємництва, менеджменту організацій, фінансів, обліку та аналізу, економіки підприємства та інвестицій, маркетингу і логістики, менеджменту персоналу та адміністрування, зовнішньоекономічної та митної діяльності.

За діяльність з надання освітніх послуг з підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр» за спеціальністю 8.18010024 «Прикладна економіка» галузі знань 1801 «Специфічні категорії» з 1 вересня 2015 р. у Національному університеті «Львівська політехніка» відповідають Навчально-науковий інститут економіки і менеджменту, випускова кафедра зовнішньоекономічної та митної діяльності, а також кафедри університету, які забезпечують підготовку фахівців за вищевказаною спеціальністю.

Кафедра зовнішньоекономічної та митної діяльності створена відповідно до наказу Ректора Національного університету «Львівська політехніка» № 72-10 від 27.04.2012 р. і рішення Вченої ради цього ж вищого навчального закладу (протокол № 52 від 24.04.2012 р.) шляхом поділу кафедри менеджменту і міжнародного підприємництва у Навчально-науковому інституті економіки і менеджменту.

Голова експертної комісії

I.I. Мазур

Кафедра зовнішньоекономічної та митної діяльності є не лише випусковою для спеціальності «Прикладна економіка» для освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр» з ліцензованим обсягом 30 осіб денної форми навчання та 30 осіб заочної форми навчання, а й для інших спеціальностей, зокрема: 7.03060104 «Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності» для освітньо-кваліфікаційного рівня «спеціаліст», ліцензійний обсяг якого становить 125 осіб денної форми навчання та 100 осіб заочної форми навчання, та освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр», ліцензійний обсяг - 100 осіб денної форми навчання та 20 осіб заочної форми навчання (Ліцензія Міністерства освіти і науки України АЕ № 636468 від 10.06.2015 р.).

Для підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр» за спеціальністю 8.18010024 «Прикладна економіка» галузі знань 1801 «Специфічні категорії» залучено провідних викладачів інших кафедр Національного університету «Львівська політехніка».

Навчальний процес підготовки магістрів зі спеціальності 8.18010024 «Прикладна економіка» у 2015/2016 н.р. забезпечувався професорсько-викладацьким складом трьох кафедр університету: кафедри зовнішньоекономічної та митної діяльності; кафедри менеджменту і міжнародного підприємництва; кафедри цивільної безпеки.

Інформація про склад кафедр і кількість науково-педагогічних працівників, що забезпечували навчальний процес відповідно до навчального плану підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр» за спеціальністю 8.18010024 «Прикладна економіка» подана у табл. 1.2.

Таблиця 1.2

**Склад кафедр, характеристика науково-педагогічних працівників,
що забезпечують навчальний процес за спеціальністю 8.18010024 «Прикладна
економіка» освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр»**

№ з/п	Назва кафедр	НПП, осіб (%)	З них працюють							
			На постійній основі				Сумісники			
			Разом, осіб (%)	У тому числі			У тому числі			
				Доктори наук, професори, осіб (%)	Канд. наук, доценти, осіб (%)	Без наукових ступенів і вчених звань, осіб (%)	Разом, осіб %	Доктори наук, професори, осіб (%)	Канд. наук, доценти, осіб (%)	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
1.	Зовнішньоекономічної та митної діяльності (випускова)	7 (63,6)	7 (100)	1/1 (14,3)	6/6 (85,7)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
2.	Менеджменту і міжнародного підприємництва	2 (18,2)	2 (100)	2/2 (100)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
3.	Цивільної безпеки	2 (18,2)	2 (100)	0 (0)	2 (100)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
Всього:		11	11	3	8	0	0	0	0	0

Висновок: експертна комісія констатує, що підготовка магістрів спеціальності 8.18010024 «Прикладна економіка» галузі знань 1801 «Специфічні категорії» відповідає типу і статусу вищого навчального закладу.

Голова експертної комісії

І.І. Мазур

2. Формування контингенту студентів

Для проведення успішного набору абітурієнтів на спеціальність 8.18010024 «Прикладна економіка» кафедрою проводиться систематична профорієнтаційна робота серед випускників-бакалаврів навчальних закладів Львівщини та осіб, що прагнуть здобути економічну освіту, з метою висвітлення переваг підготовки фахівців у Львівській політехніці. Крім цього, через випускників кафедри здійснюється профорієнтаційна робота у всьому Західному регіоні України.

Показники формування контингенту студентів за спеціальністю 8.18010024 «Прикладна економіка» наведені у табл. 2.1.

Таблиця 2.1

Показники формування контингенту студентів за спеціальністю 8.18010024 «Прикладна економіка» Навчально-наукового інституту економіки і менеджменту освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр»

№ з/п	Показник	Роки	
		2015/2016 навч. рік	2016/2017 навч. рік
1	2	3	4
1.	Ліцензований обсяг підготовки (денна форма / заочна форма)	30/30	30/30
2.	Прийнято на навчання, всього (осіб)	49	41
	• денна форма	29	11
	в т.ч. за держзамовленням:	5	7
	• заочна форма	20	30
	в т.ч. за держзамовленням	-	-
	• нагороджених медалями, або тих, що отримали диплом з відзнакою	4	-
	• таких, які пройшли довгострокову підготовку і профорієнтацію	-	-
	• зарахованих на пільгових умовах, з якими укладені договори на підготовку	-	-
3.	Подано заяв на одне місце за формами навчання		
	• денна форма	1,7	1,2
	• інші форми навчання (заочна)	1,4	1,5
4.	Конкурс абітурієнтів на місця держзамовлення:		
	• денна форма	2,2	1,9
	• інші форми навчання (заочна)	-	-
5.	Кількість випускників ВНЗ I-II рівнів акредитації, прийнятих на скорочений термін навчання на:		
	• денну форму	-	-
	• інші форми (заочна)	-	-

Висновок: комісія розглянула формування контингенту студентів освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр» спеціальності 8.18010024 «Прикладна економіка» галузі знань 1801 «Специфічні категорії» і зазначає, що Навчально-науковий інститут економіки і менеджменту Національного університету «Львівська політехніка» дотримується законодавчих і нормативних вимог до прийому студентів. З урахуванням тенденцій останніх років щодо демографічної кризи в регіоні система профорієнтованої роботи сприяє формуванню якісного складу студентів на денну і заочну форму навчання освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр» за спеціальністю 8.18010024 «Прикладна економіка» галузі знань 1801 «Специфічні категорії».

Голова експертної комісії

І.І. Мазур

3. Кадрове забезпечення навчально-виховного процесу

Для підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр» за спеціальністю 8.18010024 «Прикладна економіка» залучено 11 працівників (7 з кафедри зовнішньоекономічної та митної діяльності, 4 – з інших кафедр, а саме: 2 - з кафедри менеджменту та міжнародного підприємництва, 2 – з кафедри цивільної безпеки Національного університету «Львівська політехніка»). З них:

- докторів наук – 3 (27,3 %), усі штатні;
- професорів – 3 (27,3 %), усі штатні;
- кандидатів наук – 8 (72,7 %), усі штатні;
- доцентів – 8 (72,7 %), усі штатні.

Для викладання трьох дисциплін циклу гуманітарної та соціально-економічної підготовки залучено 1 доктора економічних наук, професора та 2 кандидатів наук, доцентів, основним місцем роботи яких є Національний університет «Львівська політехніка».

Для викладання дисциплін циклу професійної та практичної підготовки залучено 2 доктори наук, професори, а саме: Кузьмін О. Є. та Мельник О. Г. та к.е.н., доценти випускової кафедри: Жежуха В.Й., Завербний А.С., Горбаль Н.І., Маслак О.О., Моторнюк У.І., Петришин Н.Я. Частка науково-педагогічних працівників з науковими ступенями та вченими званнями, які забезпечують викладання лекційних годин цього циклу для освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр» становить 100 %, з них працюють за основним місцем роботи 100 %. Частка докторів наук або професорів, що викладають дисципліни цього циклу, становить 41 %.

Крім цього, в межах вказаного циклу дисципліни ведуть кандидати наук, доценти, що мають безперервний педагогічний стаж роботи у Національному університеті «Львівська політехніка» понад 10 років і є авторами наукових монографій, навчальних посібників, конспектів лекцій, електронних навчально-методичних комплексів (Жежуха В.Й., Завербний А.С., Горбаль Н.І., Маслак О.О., Моторнюк У.І., Петришин Н.Я.). Усі науково-педагогічні працівники є фахівцями вищої категорії і успішно забезпечують підготовку фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр» за спеціальністю 8.18010024 «Прикладна економіка».

Випусковою кафедрою зі спеціальності 8.18010024 «Прикладна економіка» є кафедра зовнішньоекономічної та митної діяльності (ІНЕМ). З усіма науково-педагогічними працівниками випускової кафедри укладені трудові договори (контракти) та/або накази про прийняття їх на роботу відповідно до кадрових вимог щодо забезпечення провадження освітньої діяльності у сфері вищої освіти (п.8).

Науково-педагогічний потенціал кафедри складає 25 викладачів (з них 2 сумісники), серед яких:

- докторів наук 1 (4 %), всі штатні;
- професорів 1 (4%), всі штатні;
- кандидатів наук 16 (64%), з них сумісників 2 (8%);
- доцентів 13 (52%), з них сумісників 2 (8%).

Отже, 68 % викладачів кафедри зовнішньоекономічної та митної діяльності мають науковий ступінь та/або вчене звання. Середній вік викладачів кафедри становить 37 років, докторів наук – 36 років, кандидатів наук – 38 років. Усі викладачі кафедри мають достатній досвід навчально-методичної і науково-дослідної роботи та можуть забезпечити високий рівень підготовки фахівців.

Формування кадрового складу кафедри проводиться у т.ч. за рахунок залучення кращих власних випускників - кафедри зовнішньоекономічної та митної діяльності та

Голова експертної комісії

I.I. Мазур

Інституту економіки і менеджменту, а також шляхом підвищення наукового рівня науково-педагогічних працівників кафедри через аспірантуру та докторантуру.

Протягом останніх років успішно захистили кандидатські дисертації такі науково-педагогічні працівники кафедри: Передало Х.С. (2012 р.), Дорош О.І. (2012 р.), Бала Р.Д. (2013 р.), Адамів М.Є. (2014 р.); Ганас Л.М. (2015 р.), Тодошук А.В. (2015 р.), Нагірна М.Я. (2016 р.), Бодарецька О.М. (2016 р.).

У Національному університеті «Львівська політехніка» використовуються різні форми підвищення кваліфікації викладачів. Плани підвищення кваліфікації складаються так, щоб кожні п'ять років викладач скористався тією чи іншою формою підвищення кваліфікації. На кафедрі зовнішньоекономічної та митної діяльності здійснюється постійне підвищення кваліфікації викладачів через стажування на вітчизняних та іноземних підприємствах, в наукових установах та вищих навчальних закладах в Україні та за кордоном.

На кафедрі зовнішньоекономічної та митної діяльності здійснюється постійне підвищення кваліфікації викладачів через діючі при кафедрі аспірантуру та докторантуру за спеціальностями 08.00.04 «Економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності)», а також за спеціальностями 073 «Менеджмент» та 051 «Економіка», що забезпечують підготовку здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня.

Кафедру зовнішньоекономічної та митної діяльності очолює доктор економічних наук, професор Мельник О.Г.

Мельник О.Г. має науковий ступінь та вчене звання за відповідною спеціальністю. Стаж науково-педагогічної роботи – 15 років, основне місце роботи Національний університет «Львівська політехніка». Володіє значним науковим доробком за тематикою спеціальності 8.18010024 «Прикладна економіка» (051 «Економіка»), зокрема, за останні 5 років опубліковано: 8 навчальних посібників; 4 монографії; 4 статті у виданнях, що входять у Scopus; 13 статей у наукових фахових та іноземних виданнях; 10 тез конференцій. Мельник О.Г. здійснює активну науково-дослідну роботу. Була відповідальним виконавцем при роботі над держбюджетною темою ДБ/ПСМ «Методологія та інструментарій процесно-структурованого менеджменту» (2011-2013 рр.); керівником робіт за госпдоговором «Розроблення системи розвитку адміністративно-управлінських компетентностей бригадирів ТОВ «Ашан Україна Гіпермаркет» (2014-2015 рр.); є керівником наукового напрямку кафедри «Проблеми управління зовнішньоекономічною та митною діяльністю підприємств» (номер державної реєстрації 0113U001363). Є членом наукової ради МОНУ у секції «Економіка». Мельник О.Г. є членом 2 спеціалізованих Вчених рад, редакційних колегій 2 періодичних фахових видань та одного наукового журналу. Мельник О.Г. проводить активну роботу з аспірантами, під її керівництвом захищено 6 дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук. Виступала опонентом при захисті 10 дисертацій.

Мельник О.Г. здобула Грант Президента України докторам наук для здійснення наукових досліджень у 2016 р. Ф66 «Гармонізація та уніфікування нормативно-методичної та інтерпретаційно-ідентифікаційної бази соціально-економічної діагностики в умовах європейської інтеграції» (Розпорядження Президента України «Про призначення грантів Президента України докторам наук для здійснення наукових досліджень на 2016 р.» №197/2016-рп від 19.05.2016 р.).

Є лауреатом Премії Кабінету Міністрів України за особливі досягнення молоді у розбудові України в номінації «За наукові досягнення» у 2012 р. (Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про присудження Премії Кабінету Міністрів України за особливі досягнення молоді у розбудові України» №361-р від 13.06.2012 р.)

Під керівництвом Мельник О.Г. 1 студент кафедри здобув призове I місце у II Етапі Всеукраїнського конкурсу наукових студентських робіт занапрямом «Актуальні питання співробітництва з Європейським Союзом», 2 студентів кафедри здобули призові I і III місце

Голова експертної комісії

I.I. Mazur

у II турі Всеукраїнської олімпіади зі спеціальності «Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності» у 2015 р. та 2016 р. відповідно.

Високий рівень науково-педагогічного потенціалу Національного університету «Львівська політехніка» та кафедри зовнішньоекономічної та митної діяльності відповідає вимогам акредитації і дає змогу забезпечити якісну підготовку фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр» за спеціальністю 8.18010024 «Прикладна економіка».

Висновок: експертна комісія констатує, що завідувач випускової кафедри зовнішньоекономічної та митної діяльності, доктор економічних наук, професор та кадровий склад випускової та інших кафедр, які забезпечують викладання дисциплін в Навчально-науковому інституті економіки і менеджменту Національного університету «Львівська політехніка», відповідають вимогам Міністерства освіти і науки України щодо здійснення освітньої діяльності підготовки магістрів спеціальності 8.18010024 «Прикладна економіка» галузі знань 1801 «Специфічні категорії».

4. Матеріально-технічне забезпечення навчального процесу

Матеріально-технічна база Національного університету «Львівська політехніка» нараховує 358919,60 м² корисної площі. Вона складається з 39 навчальних корпусів, площа навчальних приміщень – 143671,7 м², комп'ютерних лабораторій – 14893 м², спортивних залів – 6519 м², 2-х бібліотек, 18 гуртожитків, загальною площею 112713,83 м², приміщень для науково-педагогічних працівників – 16990 м², службових приміщень – 32129,5 м², 1 профілакторію та 3 баз відпочинку – 12590,37 м², їдальні та буфетів – 8410,5 м², а також медичних пунктів – 65,7 м², споруд інженерного призначення – 51 одиниця, з них опалювальні котельні – 12, центральні теплові пункти – 2, трансформаторні та розподільчі електропідстанції – 20, зовнішні мережі електро-, тепло-, газо-, водопостачання та каналізації. Загальна площа земельних ділянок – 58,7 га, сумарний будівельний об'єм – 1 млн. 528 тис. м³. Навчальна площа, яка припадає на одного студента приведенного контингенту, становить 12 м².

Комп'ютери кафедри зовнішньоекономічної та митної діяльності оснащені сучасним ліцензійним програмним забезпеченням (Windows XP, MS Office, Office Project Professional 2003, MD Office, Visio 2010, «Парус-Підприємство 7.40», pider ProjectDiamond FMS, Фінансист 3(Україна), 1С academic, Audit Expert тощо).

На кафедрі та в усіх комп'ютерних класах є точки доступу до мережі Internet. На кафедрі розгорнуто кафедральну локальну мережу, працює електронна пошта, послугами якої користуються всі викладачі та аспіранти кафедри. Крім того, в розпорядженні кафедри – копіювальні апарати, сканери, мультимедійні проектори, мультимедійні екрани, які використовують у навчальній, методичній, науковій діяльності студенти та викладачі кафедри.

Удосконалення навчально-лабораторної бази відбувається шляхом поетапного розширення парку технічних засобів (комп'ютерної техніки) і використання резервних площ для переобладнання на комп'ютерні класи.

Для ефективної організації навчального процесу в університеті діє методичний відділ і магазин видавництва «Львівська політехніка».

Високий рівень оснащення об'єктів матеріально-технічної бази Національного університету «Львівська політехніка», зокрема, кафедри зовнішньоекономічної та митної діяльності, відповідає умовам акредитації і дає змогу забезпечити якісну підготовку фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр» за спеціальністю 8.18010024 «Прикладна економіка».

Голова експертної комісії

I.I. Мазур

Житлово-побутовий комплекс Студмістечко Національного університету «Львівська політехніка» – це 18 гуртожитків, де проживає 8403 студенти. На території комплексу розміщені спортивні майданчики, студентський клуб, санаторій-профілакторій, студентська поліклініка, бібліотека, каплички. На базі гуртожитків функціонує локальна комп'ютерна мережа з можливістю доступу до мережі Інтернет. Комплекс обладнаний спортивними залами, трьома закладами громадського харчування, кухнями та кімнатами для навчання і відпочинку. У гуртожитку №11 працює бібліотека. У гуртожитку №12 для сімей студентів і аспірантів проживає близько 130-ти студентських родин. Для організації виховної роботи серед студентства на території Студмістечка розміщено: три каплиці, осередок студентського капеланства, будується церква.

Кафедрою фізичного виховання і спортивним клубом практикуються факультативні заняття у різноманітних формах: підвищення спортивної майстерності у групах спортивного вдосконалення з 32 видів спорту, заняття у клубах за інтересами з 14 видів спорту, змагання серед інститутів з 20 видів спорту, спортивні вечори та дні здоров'я.

На державній спортивній арені успішно захищають честь Львівщини чоловічі команди з баскетболу у суперлізі та першій лізі, жіноча і чоловіча команди з настільного тенісу та жіноча команда з водного поло у суперлігах. Чемпіонами області серед вищих навчальних закладів на протязі 2013-2014 років ставали команди з баскетболу (чоловіки), настільного тенісу (жінки та чоловіки), гандболу (жінки), волейболу (чоловіки), бадмінтону (жінки), спортивного орієнтування, гирьового спорту, спортивної аеробіки.

Висновок: експертна комісія констатує, що фахову складову навчального процесу забезпечують персональні комп'ютери, оснащені ліцензійними програмними продуктами. Матеріально-технічне забезпечення у Національному університеті «Львівська політехніка» як за структурою, так і за кількістю обладнання відповідає вимогам Міністерства освіти і науки України щодо акредитації підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня магістр спеціальності 8.18010024 «Прикладна економіка» галузі знань 1801 «Специфічні категорії».

5. Навчально-методичне та інформаційне забезпечення навчального процесу

На кафедрі зовнішньоекономічної та митної діяльності наявний комплекс навчально-методичної документації, яка відображає організацію, зміст та методику проведення навчально-виховного процесу фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр» за спеціальністю 8.18010024 «Прикладна економіка». Навчальні плани підготовки магістрів на 100% забезпечені програмами дисциплін, зміст яких відповідає сучасним вимогам.

Навчальні плани та робочі програми, розроблені та рекомендовані кафедрами, розглянуті та схвалені і затверджені науково-методичними комісіями відповідних навчально-наукових інститутів. Кожна робоча програма містить орієнтовний тематичний план, перелік форм проведення практичних (лабораторних) занять та самостійної роботи студентів, а також порядок контролю і оцінювання знань (поточний і підсумковий) та список інформаційних джерел, у тому числі електронних. Поточне коригування виданих робочих програм (оновлення джерел, деталізація процедури контролю і оцінювання тощо) відбувається як шляхом тиражування вкладних додатків, так і позаплановим перевиданням.

Лекції з більшості дисциплін мають візуальний мультимедійний супровід. Для підвищення якості теоретичної та практичної підготовки, активізації самостійної роботи для всіх дисциплін навчальних планів використовуються як власні розробки кафедр університету (підручники, навчальні посібники, видані Національним університетом «Львівська

Голова експертної комісії

I.I. Мазур

політехніка», методичні рекомендації, роздаткові матеріали тощо), так і зовнішні надходження – використовується прикладне програмне забезпечення, інтернет-ресурси, навчальна література, фільми тощо.

Університетом розроблено «Положення про самостійну роботу студентів», створено необхідну кількість робочих місць в усіх підрозділах бібліотеки, сформовано відповідний кількісний і якісний склад друкованих і електронних фондів, доступна система роботи з електронними джерелами. В університеті створено потужний комплекс з видання, тиражування методичних рекомендацій. Графіки роботи спеціалізованих аудиторій (лінгафонні кабінети, спеціалізовані лабораторії та комп'ютерні класи кафедр) повністю пристосовані до потреб студентів.

Навчальним планом підготовки магістрів спеціальності 8.18010024 «Прикладна економіка» передбачено 3 курсові роботи, а саме з дисциплін циклу професійної та практичної підготовки: «Формування бізнес-плану започаткування підприємницької діяльності», «Розроблення системи соціально-економічної діагностики на підприємстві», «Діагностика конкурентоспроможності підприємства».

Присвоєння кваліфікацій студентам спеціальності 8.18010024 «Прикладна економіка» освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр» здійснює екзаменаційна комісія.

На виконання ухвали Вченої ради Національного університету «Львівська політехніка» №52 від 28.11. 2006 р., наказу ректора №9-10 від 8 лютого 2007 р. та з метою удосконалення системи оцінювання якості знань, в університеті щорічно проводиться контроль залишкових знань студентів, які навчаються за освітньо-кваліфікаційним рівнем «магістр», з 2-х навчальних дисциплін професійної та практичної підготовки – за рішенням навчально-методичних комісій спеціальностей.

Контроль залишкових знань студентів проводять у формі комплексних контрольних робіт (ККР) за тестовими контрольними завданнями, розробленими відповідними кафедрами відповідно до «Положення про оцінювання залишкових знань студентів у формі комплексних робіт», затвердженого наказом ректора № 121-10 від 16.10.2012 р.

Кафедрою зовнішньоекономічної та митної діяльності у співпраці з іншими кафедрами університету розроблено пакети ККР для професійно-орієнтованих дисциплін навчального плану підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр» за спеціальністю 8.18010024 «Прикладна економіка». Кожен пакет ККР містить 30 варіантів тестових завдань, переліки рекомендованих літературних джерел і довідкової літератури, використання якої дозволяється під час виконання комплексної контрольної роботи, опис критеріїв оцінювання контрольних робіт і має дві позитивні рецензії (зовнішню і внутрішню).

У Національному університеті «Львівська політехніка» розроблено власну концепцію практичної підготовки студентів, яка базується на «Положенні про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України», затвердженому наказом Міністерства освіти України від 8 квітня 1993 р. № 93, чинному галузевому стандарті підготовки студентів за спеціальністю 8.18010024 «Прикладна економіка» за освітньо-кваліфікаційним рівнем «магістр» і сучасних вимогах до формування професійних умінь і навичок випускників з урахуванням особливостей напряму підготовки та спеціальності.

Кафедрою зовнішньоекономічної та митної діяльності розроблено наскрізні програми практичної підготовки магістрів. Для ОКР «магістр» навчальним планом передбачена дослідницька практика за темою магістерської кваліфікаційної роботи. Кафедрою розроблено програму, яка регламентує види практики, їхній зміст, цілі, етапи проходження та очікувані результати, а також надано рекомендації щодо оформлення звітів за результатами проходження практик.

Як бази практичної підготовки студентів можуть використовуватися навчально-виробничі та наукові підрозділи університету, підприємства промисловості, будівництва та транспорту, дослідні господарства та інші структурні підрозділи, які мають необхідне

Голова експертної комісії

I.I. Mazur

обладнання та педагогічні кадри. Студенти можуть самостійно обирати для себе місце її проходження і пропонувати його для укладання відповідної угоди.

Можливість додаткової практичної підготовки забезпечує відділ працевлаштування та зв'язків з виробництвом Національного університету «Львівська політехніка». Щорічно Національний університет «Львівська політехніка» та Львівський обласний центр зайнятості організовують ярмарки кар'єри.

Науково-технічна бібліотека (НТБ) Національного університету «Львівська політехніка» є навчальним, науковим та інформаційним центром, місцем розповсюдження знань, духовного та інтелектуального спілкування. На основі широкого доступу до інформаційних ресурсів бібліотека забезпечує друкованими працями, іншими інформаційними матеріалами навчально-виховний та науковий процеси в Університеті. Упродовж кількох останніх років проведено значну роботу щодо покращення матеріально-технічної бази НТБ, наповнення фондів, інформаційно-технічного оснащення, створення спрощених умов доступу студентів та викладачів до бібліотечних інформаційних ресурсів.

Книжково-журнальний фонд НТБ нараховує 1 962 200 документів.

За 2015/2016 навчальний рік фонд поповнився на 25 324 прим., з них 23 509 прим. – українською мовою. Продовжується передплата періодичних видань України та Росії. Усього на передплату витрачено 300 290 грн.

Бібліотека обслуговує біля 28 тис. читачів. Книговидача за навчальний рік склала біля 1 млн. документів, з них до 386 тис. - електронних. 55% від загальної кількості книговидач припадає на читальні зали бібліотеки; 44% – на абонементи бібліотеки; 1% – на інші пункти обслуговування. Поступово зростає частка фонду бібліотеки державною мовою і відповідно зростає кількість книговидач українською мовою, що складає 71% від загальної кількості всіх книговидач.

Система обслуговування читачів охоплює 8 абонементів і 7 читальних залів на 1 100 посадкових місць. Загальна площа приміщень бібліотеки становить 10 936 м².

З метою покращення обслуговування професорсько-викладацького складу, студентів та інших категорій користувачів у 2015/2016 навчальному році продовжилася робота з інформатизації НТБ.

У бібліотеці створено 90 автоматизованих робочих місць для роботи з бібліотечною інформаційною системою, а саме: електронний каталог, комплектування, систематизатор, каталогізатор, наукова бібліографія, книговидача, адміністратор. У бібліотечній інформаційній системі зареєстровано понад 22 000 користувача. Користувачі бібліотеки через електронний каталог мають доступ до інформації про нові надходження. Активно проводиться ретроконверсія фондів. На кінець навчального року електронний каталог складав понад 475 тис. записів.

Науково-видавнича діяльність бібліотеки відобразилася у підготовці та виданні бібліографії наукових праць учених Університету. У відповідності до рішення Вченої ради Університету розпочато розробку науково-дослідної тематики, зокрема, дослідження книжкової культури Галичини, розкриття історичних фондів НТБ, висвітлення проблем бібліотекознавства.

Починаючи з 2009 р. НТБ щорічно приводить науково-практичну конференцію «Сучасні проблеми діяльності бібліотеки в умовах інформаційного суспільства», яка набула статусу міжнародної.

З метою створення електронного каталогу відбувається масова ретроконверсія літератури відділу книгозберігання, читальних залів наукової літератури, суспільно-економічної літератури, ретроконверсія активного фонду. Електронний каталог НТБ складається з бібліографічних записів, отриманих під час ретроконверсії фондів, інформації про нові надходження. Окремі записи електронного каталогу проходять додаткове редагування та систематизацію, яка здійснюється переважно за УДК. Електронний каталог

Голова експертної комісії

I.I. Mazur

НТБ доповнюється також бібліографічними описами окремих статей періодичних видань та наукових вісників.

Паралельно зі створенням електронного каталогу сформовано систему обліку проведених робіт з ретроконверсії фондів та редагування електронного каталогу, використання якої дає змогу оптимізувати використання ресурсів НТБ. Проводиться автоматизована книговидача та обслуговування читачів. Для усіх категорій читачів запроваджено комп'ютерний облік книговидачі. Одночасно здійснюється штрихкодування фондів НТБ. Усі нові надходження та більшість книжок активного фонду штрихкуються. Для цієї роботи використовується спеціальне програмне та апаратне забезпечення.

Також активно формується фонд електронних документів НТБ. Основна частина надходжень – це матеріали, отримані від видавництва Університету (вісники, навчально-методичні видання) та автореферати дисертацій. Завдяки співпраці з іншими бібліотеками України НТБ отримала збірку авторефератів дисертацій, захищених в Україні за 1998-2015 рр. Науковці Університету надають у НТБ електронні варіанти своїх праць.

З метою забезпечення кафедральних бібліотек розроблено програмне забезпечення «Кафедральна бібліотека», яке надається підрозділам Університету для локального спрощеного обліку власних фондів і дає змогу працювати в автономному режимі.

Завершено роботу над web-сторінкою НТБ. Інформація розміщена за адресою <http://library.lp.edu.ua>, яка дає можливість працівникам та студентам Університету, читачам бібліотеки знайти найкоротший шлях до книги.

У бібліотеці впроваджено інформаційну систему – Електронний архів наукових публікацій НТБ Національного університету «Львівська політехніка» (<http://ena.lp.edu.ua>), який на кінець року містить понад 24 тис. повнотекстових документів, переважно публікацій співробітників університету.

Впроваджуються нові інформаційні технології використання електронних документів у внутрішній роботі НТБ та для обміну документами з читачами та партнерами НТБ.

Безкоштовно, оперативно та якісно бібліотека надає основні бібліотечно-інформаційні послуги науковим і науково-педагогічним працівникам, студентам, аспірантам, іншим працівникам усіх структурних підрозділів Університету.

Абонемент наукової літератури (вул. Професорська, 1, II поверх) обслуговує професорсько-викладацький склад, наукових працівників; аспірантів і докторантів, слухачів, що навчаються в Університеті у системі підвищення кваліфікації, перекваліфікації та здобуття другої вищої освіти.

Відділ абонементів навчальної літератури (вул. Митрополита Андрея, 1, II-III поверхи) обслуговує студентів усіх форм навчання. У структурі відділу три абонементи:

- абонемент для студентів I курсу;
- абонемент для студентів II-V курсів (денна форма навчання);
- абонемент для студентів II-VI курсів (заочна форма навчання).

Абонемент економічної та соціальної літератури (вул. Митрополита Андрея, 1, III поверх). Фонд налічує 120 тис. примірників різних видань економічної та суспільно-політичної тематики. Абонемент обслуговує студентів усіх інститутів і курсів рекомендованою літературою.

Абонемент художньої літератури (вул. Митрополита Андрея, 1, V поверх). Фонд налічує близько 100 тис. прим. У фонді широко представлена класична і сучасна художня література, літературознавчі видання, літературно-художні журнали та науково-популярні видання.

Абонемент відділу навчальної літератури Інституту екології, природоохоронної діяльності та туризму ім. В. Чорновола (вул. Ген. Чупринки, 130, I поверх).

МБА (Міжбібліотечний абонемент) (вул. Професорська, 1, II поверх) обслуговує усі категорії читачів. У разі відсутності у фондах бібліотеки видань, необхідних читачеві, за

Голова експертної комісії

I.I. Mazur

допомогою МБА користувачі отримують їх із фондів інших бібліотек м. Львова та України.

Система читальних залів бібліотеки складається із 7-и спеціалізованих читальних залів, серед них:

- читальний зал наукової літератури (вул. Професорська, 1, II поверх);
- читальний зал інформаційно-бібліографічних видань (вул. Професорська, 1, II поверх);
- читальний зал навчальної літератури (вул. Митрополита Андрея, 1, III поверх);
- читальний зал соціально-економічної літератури (вул. Митрополита Андрея, 1, II поверх);
- читальний зал відділу навчальної літератури Інституту екології, природоохоронної діяльності та туризму ім. В. Чорновола (вул. Ген. Чупринки, 130, I поверх);
- електронний читальний зал (вул. Митрополита Андрея, 1, IV поверх, кім. 404);
- гібридний читальний зал (вул. Митрополита Андрея, 1, IV поверх, кім. 405).

Читальний зал наукової літератури обслуговує усі категорії читачів, у тому числі студентів усіх курсів. Фонд читального залу складають книги і періодичні видання різної тематики. У залі зібрано наукову літературу та методичні матеріали щодо курсового і дипломного проектування. Фонд періодики представлено науковими, науково-популярними журналами і газетами.

До складу книжкового фонду залу входять єдині примірники:

- усіх видань поточного року, що надійшли до бібліотеки;
- книг, які користуються підвищеним читацьким попитом, незалежно від року видання;
- довідкових видань: словників, енциклопедій, довідників;
- книг іноземними мовами.

Електронний читальний зал забезпечує доступ до онлайн-наукових інформаційних ресурсів; до бази авторефератів дисертаційних робіт, захищених в Україні; повнотекстової бази авторефератів, захищених в Національному університеті «Львівська політехніка» з 2007 р.; електронного архіву публікацій Національного університету «Львівська політехніка»; електронних інформаційних систем і ресурсів; електронного каталогу бібліотеки.

Гібридний читальний зал забезпечує доступ до електронних документів НТБ (електронних копій статей зі збірників наукових праць, методичних матеріалів); періодичних та книжкових видань з додатками на електронних носіях; електронних видань.

Читальний зал інформаційно-бібліографічних видань обслуговує усі категорії читачів. У залі сформовано фонд бібліографічної літератури: реферативні та фахові бібліотечно-бібліографічні журнали, літописи книжкових палат України та Росії.

У читальних залах навчальної літератури організовано диференційоване обслуговування користувачів. У читальному залі літератури з економіки і менеджменту, соціальної літератури (вул. Митрополита Андрея, 1, II поверх) зосереджено всю наукову, навчальну та довідкову літературу економічної та соціальної тематики. Читальний зал обслуговує студентів усіх інститутів, викладачів та інші категорії читачів. Читачам добираються матеріали за темами рефератів. У залі ведеться електронна база даних «Актуальні питання в соц.-екон. періодиці», де відображено великий масив газетно-журнальних статей. Тут також зосереджено літературу з мовознавства та культурології, яка призначена для використання студентами всіх інститутів Університету.

Для бібліотек кафедр та підрозділів університету розроблено програмне забезпечення «Кафедральна бібліотека». Це програмне забезпечення надається підрозділам університету для локального спрощеного обліку власних фондів і дає змогу працювати в автономному режимі. Завершено роботу над Web-сайтом бібліотеки. Інформація розташована за адресою <http://library.lp.edu.ua> і допомагає працівникам та студентам університету, читачам бібліотеки знайти найкоротший шлях до книги.

Голова експертної комісії

I.I. Мазур

Впроваджуються нові інформаційні технології використання електронних документів у внутрішній роботі НТБ та для обміну документами з читачами та партнерами НТБ.

Безкоштовно, оперативно та якісно бібліотека надає основні бібліотечно-інформаційні послуги науковим і науково-педагогічним працівникам, студентам, аспірантам, іншим працівникам структурних підрозділів університету. Вони включають монографії, підручники, навчальні посібники, опорні конспекти та курси лекцій провідних викладачів кафедри, практикуми, методичні вказівки до виконання курсових робіт, енциклопедичні видання, методичні матеріали для самостійного вивчення дисципліни. На кафедрі створено електронний каталог науково-методичної діяльності викладачів, яким студенти та викладачі можуть користуватися через комп'ютеризовані робочі місця безпосередньо на кафедрі та лабораторіях, або ж через мережу Інтернет на сайті кафедри «Зовнішньоекономічної та митної діяльності».

Для бібліотек кафедр та підрозділів Університету розроблено програмне забезпечення «Кафедральна бібліотека». Це ПЗ надається підрозділам Університету для локального спрощеного обліку власних фондів і дає змогу працювати в автономному режимі.

Фонди перелічених читальних залів відображені в каталогах навчальної та суспільно-політичної літератури.

Висновок: експертна комісія констатує, що науковий фонд бібліотеки забезпечений науковою літературою, періодичними виданнями. Організаційне, навчально-методичне та інформаційне забезпечення освітнього процесу у Національному університеті «Львівська політехніка» відповідають вимогам і забезпечують належний професійний рівень підготовки магістрів спеціальності 8.18010024 «Прикладна економіка».

Дисципліни навчального плану забезпечені необхідними підручниками, навчальними посібниками, опорними конспектами лекцій, у тому числі підготовленими викладачами кафедри зовнішньоекономічної та митної діяльності. Наявність навчально-методичного та інформаційного забезпечення дисциплін складає 100% від навчального плану.

6. Наукова діяльність та міжнародні зв'язки

Протягом звітнього періоду колектив кафедри зовнішньоекономічної та митної діяльності активно працював у сфері наукової діяльності та успішно реалізовував різноманітні наукові проекти.

Науковими напрямками кафедри зовнішньоекономічної та митної діяльності є:

1. «Проблеми управління зовнішньоекономічною та митною діяльністю підприємств»;
2. «Проблеми формування системи менеджменту в умовах глобалізації».

Зареєстровано дві кафедральні тематики:

1. «Проблеми управління зовнішньоекономічною та митною діяльністю підприємств» (№ держ. реєстрації 0113U001363, керівник д.е.н., проф. Мельник О.Г.);
2. «Проблеми формування системи менеджменту в умовах глобалізації» (№ держ. Реєстрації 0113U001364, керівник к.е.н., доц. Петришин Н.Я.).

До наукової роботи в межах вказаних наукових напрямів та кафедральних тематик залучено усіх викладачів та аспірантів кафедри зовнішньоекономічної діяльності, а також аспірантів та здобувачів Навчально-наукового інституту економіки і менеджменту.

Пріоритетними напрямками наукових досліджень є: економічне оцінювання і планування інновацій підприємств; етіологічна діагностика експортно-імпоротної діяльності підприємств; інноваційні технології мотивування персоналу машинобудівних підприємств;

Голова експертної комісії

I.I. Mazur

економічне оцінювання та управління інформаційною діяльністю підприємства; управління толінговими операціями на підприємствах.

Основні результати наукової роботи:

1. На кафедрі зовнішньоекономічної та митної діяльності виконувався госпдоговір на надання науково-консультаційних послуг «Розроблення системи розвитку адміністративно-управлінських компетентностей бригадирів ТОВ «Ашан Україна Гіпермаркет» в сфері менеджменту, управління персоналом, конфліктології, організаційної поведінки, навик ведення презентацій, психології лідерства, командної роботи та тайм-менеджменту». Керівник: д.е.н., проф. Мельник О.Г. (2015 р.). У 2016 р. виконувався госпдоговір на надання науково-консультаційних послуг «Оптимізування технології здійснення зовнішньоекономічних операцій ТОВ «Торговий дім «ГАЛКА»» Керівник: д.е.н., проф. Мельник О.Г.

2. Здобуто гранти:

- Грант Національного університету «Львівська політехніка» для молодих вчених (ГЛП 13/2 «Діагностика та розвиток інноваційної складової технологічних процесів промислових підприємств: теоретико-прикладні положення». Виконавець – Жежуха В.Й., 2013 р.).

- Грант Національного університету «Львівська політехніка» для молодих вчених (ГЛП 14/1 «Формування механізму управління зворотними матеріальними потоками в контексті сталого розвитку соціально-економічних систем». Виконавець - Дзюбіна К.О., 2014 р.)

- Грант Президента України докторам наук для здійснення наукових досліджень за конкурсним проектом Ф66/13625 Державного фонду фундаментальних досліджень («Гармонізація та уніфікування нормативно-методичної та інтерпретаційно-ідентифікаційної бази соціально-економічної діагностики в умовах європейської інтеграції». Виконавець – д.е.н., проф. Мельник О.Г., 2016 р.).

3. Здобуто Премію Львівської обласної державної адміністрації та Львівської обласної ради талановитим молодим ученим і фахівцям за значні досягнення в галузі науки, які сприяють подальшому розвитку соціально-економічних перетворень у регіоні й утворюють високий авторитет науковців Львівщини в Україні та світі (Жежуха В.Й., 2013 р.).

4. Отримано Свідоцтва про реєстрацію авторського права на твір.

- Науковий твір «Полікритеріальна діагностика». Автор Мельник О.Г.

- Науковий твір «Антисипативний менеджмент». Автор Адамів М.Є.

5. Прийнято участь:

- XXI Міжнародний книжковий «Форум видавців у Львові», (10-14 вересня, 2014 р., м. Львів);

- XXII Міжнародний книжковий «Форум видавців у Львові», (10-13 вересня, 2015 р., м. Львів);

- XXIII Міжнародний книжковий «Форум видавців у Львові», (15-18 вересня, 2016 р., м. Львів).

6. Видано монографій, підручників, навчальних посібників:

- 2015 р.: 2 монографії; 5 посібників;

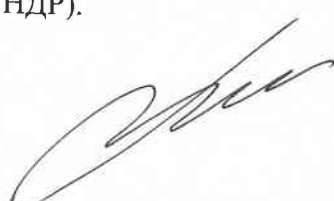
- 2016 р.: 3 монографії; 3 посібники (в т.ч. 1 з грифом МОН).

За звітний період науково-педагогічним складом кафедри було опубліковано:

- 2015 р.: 24 наукові статті (з них 3 – за госпдоговором, 21 - за кафедральними НДР); 58 тез доповідей міжнародних та всеукраїнських конференцій (з них 3 – за госпдоговором, 55 - за кафедральними НДР);

- 2016 р.: 18 наукових статей (з них 2 – за госпдоговором, 16 - за кафедральними НДР); 45 тез доповідей міжнародних та всеукраїнських конференцій (з них 2 – за госпдоговором, 43 - за кафедральними НДР).

Голова експертної комісії

I.I. Мазур

У всіх наукових темах і проектах кафедри широко залучений колектив викладачів, аспірантів і студентів, зокрема магістри зі спеціальності 8.18010024 «Прикладна економіка». Студенти кафедри беруть активну участь у науковій роботі, зокрема у всеукраїнських та міжнародних наукових заходах, проведених як в Україні, так і за кордоном. Кращі студентські науково-дослідні роботи у співавторстві з викладачами кафедри публікуються у збірниках фахових видань України та інших держав, у матеріалах науково-практичних конференцій. Наукові дослідження студентів щорічно представлені на студентській науково-технічній конференції Національного університету «Львівська політехніка» (71, 72 та 73 - конференції).

Щодо залучення обдарованої студентської молоді до наукової роботи то варто відзначити, що викладачі кафедри беруть активну участь у підготовці та залученні студентів до наукової роботи в межах наукових напрямів кафедри та кафедральних тематик, виконання держбюджетних та госпдоговір них тем.

Кількість студентів, які беруть участь у науково-дослідній роботі:

- 2015 р.: 251 студент, з них магістри – 161;
- 2016 р.: 152 студенти, з них магістри – 101.

Основними здобутками студентів є:

- 2015 р.: опубліковано 7 наукових статей та 15 тез доповідей у співавторстві з викладачами кафедри; 59 тез доповідей опубліковано студентами самостійно;
- 2016 р.: опубліковано 5 наукових статей та 11 тез доповідей у співавторстві з викладачами кафедри; 43 тез доповідей опубліковано студентами самостійно.

Викладачі кафедри, крім того, що керують науково-пошуковими та проектними роботами студентів, проводять власні наукові дослідження та виконують проектні роботи.

Впровадження наукових досліджень кафедри зовнішньоекономічної та митної діяльності в навчальний процес здійснюється такими способами як використання елементів наукових розробок в курсах лекцій, методичних виданнях та інших матеріалах, розроблених для навчального процесу. Це сприяє удосконаленню змісту навчання студентів з урахуванням сучасного стану розвитку науки, покращенню навчально-методичного забезпечення підготовки фахівців, підвищенню ефективності навчального процесу.

Інші важливі здобутки кафедри у науковій сфері:

1. Розпочато спільну підготовку магістрів в Інституті економіки і менеджменту Національного університету «Львівська політехніка» у м. Львові і на Факультеті менеджменту Університету «Вища школа бізнесу» у м. Домброва Гурніча (Польща) в межах укладеної Угоди про співпрацю щодо підготовки магістрів за програмою подвійних дипломів.

2. Укладено Угоду № 01-1 від 28 березня 2013 р. «Про навчально-наукове співробітництво» із Державним науково-дослідним інститутом митної справи (м. Хмельницький), в результаті реалізації якої розроблено низку положень щодо удосконалення та спрощення митних процедур при реалізації експортно-імпортних операцій вітчизняними суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності (ЗЕД), а також методичні положення з обґрунтування ставок мит та товарних позицій, що підлягають обкладанню митом.

3. З метою здійснення практичної підготовки студентів на базі підрозділів Львівської митниці успішно розвивається двостороння співпраця з Львівською митницею в напрямку: проведення спільних науково-практичних заходів; поширення контактів між консультантами та експертами; обміну науковою, методичною літературою, інформаційними матеріалами щодо проблем у сфері митного законодавства; взаємного висвітлення роботи в ЗМІ.

4. Завідувач кафедри д.е.н., проф. Мельник О.Г. є секретарем підкомісії «Менеджмент ЗЕД» Науково-методичної комісії з «Менеджменту та адміністрування» МОНУ в межах роботи якої є розробником галузевих стандартів вищої освіти студентів спеціальності «Менеджмент ЗЕД» (з 2013р.).

Голова експертної комісії

I.I. Mazur

5. Викладачами кафедри розроблено запит на проект фундаментальних наукових досліджень «Діагностика та забезпечення конкурентоспроможності української військової спецтехніки на світовому ринку озброєння» (2014 р.) (науковий керівник – д.е.н., проф. Мельник О.Г.). Викладачі кафедри приймали участь у розробленні запиту на проект фундаментальних наукових досліджень «Полівекторний розвиток систем менеджменту: антисипативний, креативний та діагностичний аспекти» (2014 р.) (науковий керівник – д.е.н., проф. Кузьмін О.Є.).

6. У вересні 2015 р. кафедра зовнішньоекономічної та митної діяльності стала членом Української Асоціації Європейських Студій (УАЕС), що є результатом активної просвіропейської позиції кафедри, поширення нею знань про Європейський Союз та європейську інтеграцію, зокрема, при викладанні дисциплін, активної участі професорсько-викладацького складу та студентства кафедри у різноманітних заходах євроінтеграційного спрямування (симпозіумах, круглих столах, європейських пікніках тощо).

7. Завідувача кафедри зовнішньоекономічної та митної діяльності проф. Мельник О.Г. включено до складу Наукової ради Міністерства освіти і науки України. Проф. Мельник О.Г. представлятиме Національний університет «Львівська політехніка» у секції «Економіка». Також проф. Мельник О.Г. є членом науково-методичної комісії МОНУ з бізнесу, управління та права підкомісії 073 «Менеджмент».

8. Завідувач кафедри зовнішньоекономічної та митної діяльності проф. Мельник О.Г. взяла участь у комітетських слуханнях Комітету Верховної Ради України з питань європейської інтеграції на тему «Посилення ролі євро регіонів у здійсненні транскордонного співробітництва», що відбувалися 13 травня 2015 р. під головуванням голови Комітету з питань Європейської інтеграції Ірини Геращенко та голови підкомітету з питань регіонального та транскордонного співробітництва між Україною та країнами ЄС Оксани Юринець. На комітетських слуханнях розглядалися проблеми транскордонного співробітництва, його державної підтримки, а також ролі євро регіонів у його здійсненні.

9. Укладено рамкову угоду про навчально-наукове співробітництво між Національним університетом «Львівська політехніка» та Університетом митної справи та фінансів (м. Дніпропетровськ). Угода є надзвичайно важливою для розвитку Національного університету «Львівська політехніка». Угодою передбачено різні форми навчально-наукового співробітництва між сторонами, зокрема: проведення спільних наукових досліджень; обмін науковцями; організація двосторонніх і багатосторонніх симпозіумів, круглих столів, конференцій, колоквиумів, семінарів та ін.

10. 24 квітня 2015 року в Національному університеті «Львівська політехніка» проведено II Міжнародний науково-практичний симпозіум «Проблеми управління зовнішньоекономічною та митною діяльністю в умовах європейської інтеграції України» за участі представників державних органів влади, дипломатичних служб, Державної фіскальної служби України, Торгово-промислової палати, бізнес-середовища, вищих навчальних закладів тощо. Під час симпозіуму обговорено проблеми адаптації механізмів державного регулювання зовнішньоекономічної та митної діяльності в умовах європейської інтеграції України і перспективи розвитку зовнішньоекономічної діяльності бізнес-структур в умовах імплементації Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом.

11. У жовтні 2014 р. - травні 2015 р. на базі кафедри зовнішньоекономічної та митної діяльності проводилась Школа бригадирів ТОВ «Ашан Україна Гіпермаркет». Навчальна програма завершилась складанням комплексного іспиту її учасниками – помічниками менеджерів львівського гіпермаркету компанії «Ашан», які за період навчання розвивали практичні навички з менеджменту, управління персоналом, конфліктології, організаційної поведінки, навик ведення презентації, психології лідерства, командної роботи та тайм-менеджменту. Навчання передбачало лекційні, практичні та тренінгові заняття.

Голова експертної комісії

I.I. Mazur

12. Делегація кафедри зовнішньоекономічної та митної діяльності взяла участь у ІХ Конгресі Української асоціації європейських студій «Наукові і практичні виклики подолання внутрішніх конфліктів в Україні і пост-радянському просторі», який відбувся у Національному університеті «Києво-Могилянська Академія» та водночас був приурочений до 400-річчя цього відомого навчального закладу.

13. Старший викладач кафедри зовнішньоекономічної та митної діяльності Катерина Дзюбіна отримала грант Британської Ради на проходження стажування у сфері сучасних технологій викладання фахових дисциплін англійською мовою у вищих навчальних закладах (English Excellence. English as the Medium of instructions).

14. У межах підготовки до проведення ІІ Міжнародного науково-практичного симпозиуму «Проблеми управління зовнішньоекономічною та митною діяльністю в умовах європейської інтеграції України» відбулась триденна зустріч студентів Інституту економіки і менеджменту зі студентами ВНЗ Італії (м. Торіно). Зустріч організовано кафедрою зовнішньоекономічної та митної діяльності і Колегією та профбюро студентів ІНЕМ у співпраці з італійською громадською організацією «Treno della Memoria TdF» та компанією «Кумпель-Тур».

15. жовтня 2016 року у Національному університеті «Львівська політехніка» було проведено ювілейний Х Конгрес Української асоціації європейських студій (УАЕС), приурочений до 200-річчя Університету. У межах заходу фахівці з європейських студій обговорювали європейський та український досвід вирішення і трансформації конфліктів через науку та освіту. Захід відбувався за підтримки Програми ЄС ім. Жана Моне і НаУКМА, участь у ньому взяли дипломати, представники науки і освіти, а також відомі дослідники у галузі європейського права та інтеграції. Загалом у Конгресі було представлено усі локальні осередки ВГО «Українська асоціація європейських студій», один з яких базується у Національному університеті «Львівська політехніка» на кафедрі зовнішньоекономічної та митної діяльності.

Кафедра приймає активну участь у підготовці наукових кадрів, розгляді кандидатських та докторських дисертацій і підготовці відгуків на них. Кожного місяця на кафедрі проводяться наукові семінари, де розглядаються наукові доповіді за тематикою дисертаційних досліджень, а також кандидатські дисертації за спеціальністю 08.00.04 – Економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності) (трансформовано в 051 «Економіка», 073 Менеджмент»).

Усі навчальні спеціальності охоплені докторантурою та аспірантурою.

В університеті діє спеціалізована вчена рада із захисту кандидатських та докторських дисертацій за профілем кафедри Д 35.052.03.

За звітний період успішно захистили кандидатські дисертації такі викладачі та аспіранти кафедри:

- Бала Ростислав Дмитрович «Економічне оцінювання та розвиток коучингу на промислових підприємствах» (2013 р.);
- Адамів Марта Євгенівна «Антисипативне управління машинобудівними підприємствами на засадах слабких сигналів» (2014 р.);
- Панасенко Денис Анатолійович «Забезпечення конкурентоспроможності українських підприємств на ринку спеціальної машинобудівної продукції» (2014 р.);
- Ганас Любов Миколаївна «Управління виробничими запасами машинобудівних підприємств» (2015 р.);
- Годощук Андрій Васильович «Управління митними ризиками у діяльності машинобудівних підприємств» (2015 р.);
- Сиротинська Наталія Миколаївна «Економічне оцінювання інновацій машинобудівних підприємств» (2016 р.);

Голова експертної комісії

І.І. Мазур

- Нагірна Маряна Ярославівна «Етіологічна діагностика експортно-імпоротної діяльності підприємств» (2016 р.);

- Бодарецька Ольга Миколаївна «Інноваційні технології мотивування персоналу машинобудівних підприємств» (2016 р.).

Завідувач кафедри зовнішньоекономічної та митної діяльності – д.е.н., проф. Мельник О.Г. є членом спеціалізованих вчених рад:

- Д 35.052.03 – Національний університет «Львівська політехніка»;

- Д 35.860.02 – Львівський регіональний інститут державного управління Національної академії державного управління при Президентові України.

Під керівництвом проф. Мельник О.Г. захищено 6 дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук. Виступала опонентом при захисті 9 дисертацій.

Розвиток міжнародної співпраці та зв'язків є одним із пріоритетів розвитку Національного університету «Львівська політехніка». На сьогодні, тісні взаємозв'язки налагоджено із провідними технічними університетами Польщі – Політехніками Варшавською, Вроцлавською, Лодзькою, Шльонською, Краківською, Жешувською, Ченстоховською, Гірничо-металургійною Академією в Кракові. Співпраця в межах цих угод передбачає проведення міжнародних конференцій, опублікування спільних видань, академічну мобільність викладачів та студентів. Національний університет «Львівська політехніка» за багато років активної діяльності на міжнародному науково-освітньому просторі сформував високий світовий авторитет як осередок міжнародної співпраці та регіональний вузол міжнародних зв'язків. Кафедра зовнішньоекономічної та митної діяльності (ЗМД) як навчально-наукова структурна одиниця Львівської політехніки бере активну участь в міжнародній діяльності, розвиває співпрацю із закордонними партнерами у сфері, що відповідає її науковому та навчальному профілю. За період 2014-2016 н.р. кафедрою ЗМД підготовлено студентів-іноземців для таких країн, як Нігерія, Лівія, Еквадор та Марокко.

Кафедра ЗМД постійно підтримує і розвиває двосторонні науково-освітні контакти з закордонними університетами. Міжнародна діяльність сприяє розвитку наукової та освітньої діяльності. Особливо активно розвивається співпраця з АГН Науково-технічним університетом у Кракові (Польща), започаткована в межах існуючої Генеральної угоди про партнерство між АГН Науково-технічний університет у Кракові та Національним університетом «Львівська політехніка» від 06 грудня 2001 р. В межах угоди проводиться спільна підготовка магістрів за програмами подвійних дипломів.

Міжнародна співпраця кафедри ЗМД також активно розвивається відповідно до Угоди «Про співпрацю щодо підготовки магістрів і спільного видання дипломів після завершення навчання» із Університетом «Вища школа бізнесу» в Домброві Гурнічій (Польща). Основними напрямками співпраці із Університетом «Вища школа бізнесу» в Домброві Гурнічій є спільна підготовка магістрів та видача двох дипломів про повну вищу освіту (дипломів магістра), зокрема диплому про закінчення другого ступеня навчання в Університеті «Вища школа бізнесу» в м. Домброві Гурнічій за званням «магістр» та диплом про повну вищу освіту освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр» Національного університету «Львівська політехніка» у м. Львові. За період 2014-2016 рр. спільну підготовку за програмами подвійних дипломів пройшли 18 студентів кафедри ЗМД.

Кафедрою ЗМД також підтримуються зв'язки із міжнародними організаціями, закладами та асоціаціями. Активна співпраця ведеться із Міжнародною організацією активних громадян «JCI Youth», Агентством США з міжнародного розвитку, Британською Радою, громадською організацією «Treno della Memoria TdF», Корпусом Миру США в Україні.

Представники професорсько-викладацького складу кафедри ЗМД регулярно беруть участь у міжнародних освітніх семінарах, нарадах, дискусіях, воркшопах та стажуються у зарубіжних країнах.

Голова експертної комісії

I.I. Mazur

Кафедра ЗМД є активним учасником конкурсів на отримання грантових програм, за підтримки ЄС (ERASMUS + Key Action 1, ERASMUS + Key Action, «Jean Mone»). В 2016 р. під керівництвом д.е.н., проф. Мельник О.Г. було подано заявку на отримання гранту на тему «Foreign trade development in terms of the EU-Ukraine Association Agreement: prospects analysis and business – structures' awareness increase» за програмою Erasmus + Jean Monnet Academic Modules. З 2015 р. кафедра ЗМД є членом Української асоціації європейських студій, що функціонує за підтримки Центру ім. Жана Моне з європейських студій на базі Національного університету «Киево-Могилянська Академія».

Висновок: експертна комісія зазначає, що випускова кафедра зовнішньоекономічної та митної діяльності здійснює наукову роботу спрямовану на вирішення актуальних проблем розвитку економіки в Україні. Наукова робота та міжнародні зв'язки кафедри зовнішньоекономічної та митної діяльності сприяють підвищенню якості підготовки студентів освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр» спеціальності 8.18010024 «Прикладна економіка» і відповідають вимогам акредитації.

7. Опис внутрішньої системи забезпечення якості освітньої діяльності

Контроль якості спрямований на:

- підвищення вагомості самоконтролю на всіх рівнях поряд з контролем керівництвом;
- урахування вимог та очікувань основних користувачів освітніх послуг Національного університету – абітурієнтів, студентів, роботодавців та держави;
- своєчасне виявлення недоліків у навчальному процесі та причин їхнього виникнення.

Відповідальними за організацію контролю якості навчального процесу та підготовки фахівців є:

- на рівні Університету – ректор, проректори з науково-педагогічної роботи;
- на рівні навчально-наукового інституту – директор, декани базової та повної вищої освіти;
- на рівні кафедри – завідувач кафедри, науково-педагогічні працівники.

Внутрішній контроль якості навчального процесу та підготовки фахівців на кафедрі є комплексним та охоплює:

1. Контроль якості організації навчального процесу;
2. Контроль якості викладання;
3. Контроль якості результатів навчання;
4. Контроль кадрового та матеріально-технічного забезпечення навчального процесу.

Контроль якості організації навчального процесу охоплює контроль планування навчального процесу та його реалізації, контроль науково-методичного та інформаційного забезпечення.

Внутрішній контроль якості організації навчального процесу здійснюють на рівнях: Університету загалом (ректорський контроль), ННІ, кафедри.

Ректорський контроль передбачає:

- контроль науково-методичного та інформаційного забезпечення навчального процесу;
- контроль готовності кафедри та деканатів ННІ до навчального року;
- контроль дотримання графіка навчального процесу, розкладу занять і контрольних заходів;
- контроль здійснення ректорських контрольних заходів із перевірки знань студентів;
- контроль здійснення державної атестації;

Голова експертної комісії

I.I. Мазур

- контроль дотримання вимог щодо ведення та збереження документації.
- Контроль на рівні Інституту економіки і менеджменту охоплює:
- контроль дотримання розкладу занять і контрольних заходів;
  - контроль виконання навчальних планів і робочих навчальних програм модулів (навчальних дисциплін);
  - контроль формування та реалізації індивідуальних навчальних планів студентів;
  - контроль організації науково-дослідної роботи студентів;
  - контроль ліквідації студентами заборгованостей.

- Контроль на рівні кафедри зовнішньоекономічної та митної діяльності охоплює:
- контроль якості робочих навчальних програм та навчально-методичного забезпечення навчальних дисциплін;
  - контроль відповідності змісту навчальних занять робочим навчальним програмам модулів (навчальних дисциплін);
  - контроль виконання розкладу навчальних занять;
  - контроль використання активних форм навчання та нових освітніх технологій;
  - контроль здійснення контрольних заходів перевірки знань студентів і вибору форм поточного контролю;
  - контроль розвитку творчих і науково-дослідницьких навичок студентів;
  - контроль виконання кваліфікаційних робіт.

Контроль якості викладання навчального процесу та підготовки фахівців зі спеціальності 8.18010024 «Прикладна економіка» за освітньо-кваліфікаційним рівнем "магістр" на кафедрі є комплексним, враховує якісну та кількісну складові оцінювання роботи викладачів і його здійснюють на різних рівнях:

- відкриті заняття;
- взаємовідвідування;
- контрольні відвідування;
- експертне оцінювання;
- анкетування;
- самооцінювання.

Контроль якості викладання на кафедрі зовнішньоекономічної та митної діяльності здійснюється у формі відкритих занять, взаємовідвідувань, контрольних відвідувань, експертного оцінювання, анкетування та самооцінювання.

Відкриті заняття організовують з метою оцінювання якості та методики проведення навчального заняття, виявлення передового досвіду викладання, обміну досвідом, оцінювання впливу якості викладання на результати навчання тощо. Відкриті заняття дають змогу контролювати й удосконалювати педагогічну майстерність викладацького складу.

Взаємовідвідування – форма взаємного контролю та навчання, ефективна форма переймання професійного досвіду колег і вдосконалення педагогічної майстерності викладачів. Графік взаємовідвідувань на кожен семестр затверджує завідувач кафедри. Результати взаємовідвідування обговорюють на засіданні кафедри.

Контрольні відвідування здійснює один фахівець – завідувач кафедри, особа, якій делеговано такі повноваження, з метою виявлення загального рівня викладання та педагогічної майстерності окремих викладачів. Результати контрольних відвідувань обговорюють із викладачем, а, за необхідності, з завідувачем кафедри чи на засіданні кафедри.

Експертне оцінювання якості викладання виконують за наявності конфліктних ситуацій, що пов'язані з діяльністю викладача. Для здійснення експертного оцінювання з викладачів кафедри чи осіб, яким делеговані повноваження виконувати оцінювання, створюється комісія.

Голова експертної комісії

I.I. Мазур

Анкетування студентів здійснюють із метою оцінювання рівня задоволеності вимог студентів щодо якості викладання та педагогічної майстерності викладачів. Порядок анкетування регламентує чинне в Університеті положення.

Порядок самооцінювання роботи викладача регламентує «Положення про оцінювання роботи науково-педагогічних працівників кафедри та визначення їхніх рейтингів» (наказ ректора № 71-10 від 27.04.2015 р.). Самооцінювання здійснює викладач самостійно, визначаючи результативність виконаних ним навчальної, методичної, наукової та організаційної видів робіт за звітний період. Результати самооцінювання викладача розглядають та затверджують на засіданні кафедри в кінці навчального року.

Основу внутрішньої системи контролю становить контроль якості результатів навчання (діагностика знань студентів викладачем), який дає змогу виявити відхилення між очікуваними показниками та отриманими результатами через зворотний зв'язок, а також виконує мотиваційно-стимулюючу функцію. Завданнями контролю якості результатів навчання є: оцінювання рівня засвоєння знань кожним студентом і академічною групою загалом; виявлення умінь і навичок студентів оперувати набутими знаннями; виявлення рівня сформованості професійної компетентності; контроль самостійної роботи студентів; виявлення причин недостатнього або поганого засвоєння матеріалу; пошук ефективних методів навчання тощо.

Контроль якості результатів навчального процесу та підготовки фахівців зі спеціальності 8.18010024 «Прикладна економіка» за освітньо-кваліфікаційним рівнем "магістр" здійснюють за такими видами: поточний та семестровий контроль, а також атестація студентів.

Вимоги до організації та проведення поточного і семестрового контролю результатів навчання студентів, а також ліквідації академічних заборгованостей регламентує «Положення про організацію та проведення поточного і семестрового контролю результатів навчання студентів» (від 09.06.2016 р.).

Поточний контроль здійснюють під час лекцій, практичних, лабораторних, семінарських та індивідуально-консультативних занять з метою перевірки рівня засвоєння теоретичних і практичних знань та вмінь студента. Це сприяє підвищенню мотивації студентів до системної активної роботи впродовж усього періоду навчання за відповідним освітнім рівнем.

Кожна навчальна дисципліна (компонент навчального плану – надалі компонент), яку вивчає студент упродовж семестру, завершується семестровим контролем, форма якого передбачена навчальним планом. Оцінювання результатів навчання студента здійснюють відповідно до 100-бальної шкали оцінювання, встановленої в Національному університеті «Львівська політехніка».

Підсумкова оцінка з кожної навчальної дисципліни, з якої передбачено екзамен, складається з оцінки поточного контролю результатів навчання упродовж семестру та оцінки результатів навчання при проведенні контрольних заходів під час семестрового контролю.

Поточний контроль може проводитись у формі: усного, письмового або письмово-усного експрес-контролю чи комп'ютерного тестування, колоквиуму, захисту лабораторних робіт, оцінювання виступів на семінарських заняттях, ділових чи імітаційних ігор тощо, як під час навчальних занять, так і самостійної роботи.

Семестровий контроль проводять у формах екзамену або заліку з конкретних навчальних дисциплін за накопичувальною системою, як правило, упродовж чотирьох тижнів в терміни передбачені графіком навчального процесу Університету. Екзамен – це форма семестрового контролю результатів навчання студента з навчальної дисципліни за семестр. Екзамен проводять на другому – четвертому тижнях семестрового контролю згідно з розкладом. Диференційований залік (залік) – це форма семестрового контролю результатів

Голова експертної комісії

I.I. Мазур

навчання студента з навчальної дисципліни виключно за всіма видами робіт, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни.

Організацію та проведення атестації студентів регламентує «Положення про атестацію здобувачів вищої освіти та роботу екзаменаційної комісії Національного університету «Львівська політехніка» (схвалене Вченою радою університету (протокол №11 від 24.03.2015 р.)). Державна атестація є завершальним етапом вивчення навчальної дисципліни, винесеної на державну атестацію, або навчання на певному освітньо-кваліфікаційному рівні. Вона спрямована на встановлення відповідності рівня підготовки студентів до виконання професійних завдань і відповідності їхньої підготовки вимогам освітньо-кваліфікаційної характеристики. Державну атестацію здійснює екзаменаційна комісія у таких формах:

- кваліфікаційний екзамен;
- кваліфікаційна робота (проект).

Відповідно до «Положення про рейтингове оцінювання досягнень студентів» (від 09.06.2016 р.) здійснюється рейтингове оцінювання досягнень студентів з метою набуття відповідних компетентностей, забезпечення об'єктивності оцінювання, запровадження конкуренції між студентами у навчанні та ін.

Контроль залишкових знань студентів на кафедрі здійснюється за наказом ректора з модулів (навчальних дисциплін), вивчення яких завершено у попередньому семестрі або навчальному році відповідно до «Положення про оцінювання залишкових знань студентів у формі комплексних контрольних робіт із навчальних дисциплін» (наказ ректора №121-10 від 16.10.2012 р.). Результати оцінювання залишкових знань студентів щорічно аналізують із урахуванням акредитаційних вимог за показниками: явка студентів на контрольний захід, якість знань, успішність, зіставлення результатів контрольного заходу з результатами попереднього підсумкового контролю із модуля (навчальної дисципліни).

Студенти, які навчаються на спеціальності 8.18010024 «Прикладна економіка» за освітньо-кваліфікаційним рівнем "магістр" на кафедрі зовнішньоекономічної та митної діяльності здійснюють самоконтроль за процесом та результатами свого навчання, який полягає у визначенні здатності до виконання навчальної (зокрема самостійної) та наукової роботи. Для забезпечення самоконтролю студентів під час навчального процесу викладачі в навчальних посібниках, конспектах лекцій, а також у методичних розробках передбачають засоби самоконтролю (тести, контрольні завдання, питання для самоконтролю). Більша ефективність самоконтролю забезпечується спеціальними програмами самоконтролю та самооцінки, які є складовими частинами електронних підручників та автоматизованих навчальних курсів, віртуального навчального середовища.

Контроль кадрового та матеріально-технічного забезпечення навчального процесу та підготовки фахівців зі спеціальності 8.18010024 «Прикладна економіка» за освітньо-кваліфікаційним рівнем "магістр" на кафедрі зовнішньоекономічної та митної діяльності здійснюють на їхню відповідність нормативам, які передбачені "Ліцензійними умовами надання освітніх послуг у сфері вищої освіти". Контроль за їхнім дотриманням здійснює МОН України у межах своїх повноважень, виконуючи планові і позапланові перевірки відповідно до "Порядку здійснення контролю за дотриманням Ліцензійних умов надання освітніх послуг".

Крім того, дотримання Ліцензійних умов постійно контролює завідувач кафедри, директор ННІ, ректор Університету.

Зовнішній контроль якості навчального процесу та підготовки фахівців охоплює:

- державно-громадський контроль;
- контроль на міжнародному рівні.

Державний контроль здійснюють на плановій основі відповідно до чинного законодавства та нормативних актів органів державного управління.

Голова експертної комісії

I.I. Мазур

Основними формами державного контролю є акредитаційна експертиза, експертне оцінювання діяльності кафедри Національного університету "Львівська політехніка" та інспектування, які ґрунтуються на зіставленні основних показників Університету і норм, встановлених державою.

Громадський контроль (моніторинг) передбачає залучення недержавних експертних організацій, що забезпечують суспільну експертизу якості освітніх послуг і враховують вимоги ринку праці. До громадського контролю належить: визначення рейтингу кафедри; оцінка якості освітніх послуг громадськими організаціями, роботодавцями; визначення професійної придатності фахівців (сертифікація фахівців) тощо.

Контроль якості освітніх послуг на міжнародному рівні здійснюють міжнародні організації та освітні асоціації.

Висновок: експертна комісія зазначає, що у Національному університеті «Львівська політехніка» здійснюється системна робота щодо побудови внутрішньої системи забезпечення якості освітньої діяльності відповідно до вимог акредитації.

Для гарантування якості та професіоналізації освіти кафедра зовнішньоекономічної та митної діяльності активно залучає до формування варіативної складової освітньо-професійної програми, начальних та робочих планів професіоналів сфери економіки.

8. Якість підготовки фахівців

На виконання ухвали Вченої ради Національного університету «Львівська політехніка» № 52 від 28 листопада 2006 р., наказу ректора №9-10 від 8 лютого 2007 р. та з метою вдосконалення системи оцінювання якості знань в університеті щорічно в квітні-травні проводиться контроль залишкових знань студентів, які навчаються за освітньо-кваліфікаційним рівнем «бакалавр», «спеціаліст» та «магістр», з професійно-орієнтованих навчальних дисциплін за рішенням навчально-методичних комісій напрямів підготовки та спеціальностей.

Контроль залишкових знань студентів проводиться у формі комплексних контрольних робіт (ККР) за тестовими контрольними завданнями. Результати ККР враховуються в рейтинговій оцінці студента відповідно до нормативного документа університету «Положення про рейтингове оцінювання досягнень студентів» (від 09.06.2016 р.)

Кафедрою зовнішньоекономічної та митної діяльності розроблено пакети ККР для всіх професійно-орієнтованих дисциплін навчального плану підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр» за спеціальністю 8.18010024 «Прикладна економіка». Кожен пакет ККР містить 30 варіантів тестових завдань, перелік рекомендованих літературних джерел і перелік довідкової літератури, використання якої допускається при виконанні комплексної контрольної роботи, опис критеріїв оцінювання контрольних робіт і має дві позитивні рецензії.

Під час роботи експертної комісії було проведено зрізи знань студентів, що навчаються за ОКР «магістр» за спеціальністю 8.18010024 «Прикладна економіка» відповідно до графіку наведеного у Додатку 1. Зрізи знань проведено з дисципліни циклу гуманітарної та соціально-економічної підготовки та двох дисциплін циклу професійної та практичної підготовки, а саме: «Інтелектуальна власність», «Соціально-економічна діагностика підприємств в умовах глобалізації», «Міжнародний маркетинг» відповідно. Найкращі знання студенти показали з дисципліни «Соціально-економічна діагностика підприємств в умовах глобалізації» та «Міжнародний маркетинг», де якість успішності навчання склалася 100 %, а дещо нижчі з дисципліни «Інтелектуальна власність» – 70,83 %.

Голова експертної комісії

I.I. Mazur

Абсолютна успішність магістрів спеціальності 8.18010024 «Прикладна економіка» за результатами проведених зрізів знань з дисциплін «Соціально-економічна діагностика підприємств в умовах глобалізації» та «Міжнародний маркетинг» циклу професійної та практичної підготовки складає – 100 %, якість залишкових знань складає також 100 %, що повністю відповідає акредитаційним вимогам.

Абсолютна успішність магістрів спеціальності 8.18010024 «Прикладна економіка» за результатами проведених зрізів знань з дисципліни «Інтелектуальна власність» циклу гуманітарної та соціально-економічної підготовки складає – 100 %, якість залишкових знань складає 70,83 %, що повністю відповідає акредитаційним вимогам.

Результати проведених зрізів знань магістрів спеціальності 8.18010024 «Прикладна економіка» наведені у Додатку 2.

Середня абсолютна успішність студентів, що навчаються за ОКР «магістр» спеціальності 8.18010024 «Прикладна економіка», за результатами весняної екзаменаційної сесії 2015/2016 н.р. з дисциплін циклу гуманітарної та соціально-економічної підготовки склала 100%, якість успішності – 56,45%, а середній бал – 3,7.

Середня абсолютна успішність студентів з дисциплін циклу професійної та практичної підготовки склала 100 %, якість успішності – 88,3%, середній бал – 4,3. Найвищий середній бал (4,4) студенти отримали з 5 дисциплін: «Економіка підприємств промисловості, будівництва та транспорту», «Зовнішньоекономічна діяльність підприємств промисловості, будівництва та транспорту», «Управління витратами на підприємствах промисловості, будівництва та транспорту», «Митна справа» та «Соціально-економічна діагностика підприємств в умовах глобалізації» при якості успішності 92,6%. Висока якість успішності студентів ОКР «магістр» ґрунтується на добрих і відмінних знаннях вступників.

Студенти спеціальності 8.18010024 «Прикладна економіка», що навчаються за ОКР «магістр», згідно навчального плану виконують дві курсові роботи.

Абсолютна успішність виконання курсових робіт з дисциплін циклу професійної та практичної підготовки склала 94,4 %, якість успішності 96,3%. Усі роботи виконано на актуальні теми зі застосуванням ПЕОМ та новітніх інформаційних технологій.

Висновок: експертна комісія вважає, що аналіз якості успішності фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр» спеціальності 8.18010024 «Прикладна економіка» галузі знань 1801 «Специфічні категорії» у Національному університеті «Львівська політехніка» свідчить про її відповідність вимогам Міністерства освіти і науки України.

9. Перелік зауважень контролюючих органів та заходи з їх усунення

За результатами ліцензійної експертизи комісія висловила керівництву Університету зауваження та пропозиції, що не входять до складу обов'язкових і не впливають на рішення про ліцензування, але дають можливість покращити якість підготовки фахівців за вищезазначеною спеціальністю, а саме:

1. Сформуванню плану стажування викладачів на засадах перебування на промислових, транспортних та будівельних підприємствах.
2. Посилити роботу викладачів кафедри зовнішньоекономічної та митної діяльності щодо формування електронних навчально-методичних комплексів за дисциплінами навчального плану підготовки магістрів зі спеціальності 8.18010024 «Прикладна економіка».
3. Орієнтувати колектив кафедри зовнішньоекономічної та митної діяльності на розширення переліку баз виробничої та переддипломної практик на підприємствах будівництва та транспорту.

Голова експертної комісії

I.I. Мазур

4. У робочій навчальній програмі дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень» врахувати положення Закону України «Про вищу освіту» (№ 1556-VII від 01.07.2014 р.).
5. Активізувати видання навчальних посібників за фаховими дисциплінами заявленої спеціальності.

Протягом 2014-2016 н.р. кафедрою зовнішньоекономічної та митної діяльності реалізовано такі заходи, спрямовані на усунення зауважень:

1. Сформовано план стажування викладачів на засадах перебування на промислових, транспортних та будівельних підприємствах:

- асист. Калиновський А.О. - стажування на ДП МО України «Львівський державний авіаційно-ремонтний завод» (виробництво повітряних і космічних літальних апаратів, супутнього устаткування), лютий-квітень 2016 р.;

- асист. Малиновська Ю.Б. - стажування в ТзОВ «Техніка для бізнесу» (промислове виробництво комп'ютерної техніки та периферійного устаткування), лютий-квітень 2016 р.;

- к.е.н, доцент Жежуха В.Й. - стажування в ТзОВ «КМВ» (надання транспортних послуг), лютий-квітень 2017 р.;

- старший викладач Руда М.В. - стажування на ПП «Фламінго» (міжнародні автоперевезення та виробнича діяльність), лютий-квітень 2017 р.

2. В контексті посилення роботи викладачів кафедри зовнішньоекономічної та митної діяльності щодо формування електронних навчально-методичних комплексів за дисциплінами навчального плану підготовки магістрів зі спеціальності 8.18010024 «Прикладна економіка» здійснено 100 % наповнення електронних навчально-методичних комплексів у Віртуальному навчальному середовищі Львівської політехніки, удосконалено дидактичні матеріали, інтерактивні завдання, розроблено презентації та інші додаткові інформаційні матеріали за такими дисциплінами навчального плану 2015 р. вступу:

- 1) Інформаційні технології в економіці промисловості, будівництва та транспорту.
- 2) Основи прикладної економіки.
- 3) Підприємство та менеджмент.
- 4) Економіка підприємств промисловості, будівництва та транспорту.
- 5) Зовнішньоекономічна діяльність підприємств промисловості, будівництва та транспорту.
- 6) Управління витратами на підприємствах промисловості, будівництва та транспорту.
- 7) Міжнародний маркетинг.
- 8) Прикладна економетрія.
- 9) Інвестиційний менеджмент у промисловості, будівництві та транспорті.
- 10) Митна справа.
- 11) Управління міжнародними програмами та проектами в промисловості, будівництві та транспорті.
- 12) Міжнародний бізнес.
- 13) Бюджетування на підприємствах промисловості, будівництва та транспорту.
- 14) Соціально-економічна діагностика підприємств в умовах глобалізації.
- 15) Міжнародні кредитно-розрахункові та валютні операції.
- 16) Управління міжнародною конкурентоспроможністю підприємств промисловості, будівництва та транспорту.

3. Розширено бази виробничої та переддипломної практик шляхом включення до їх переліку:

- підприємств будівельної сфери (ТзОВ «Львівбуд», м. Львів; КВПФ «Будекстра», м. Львів);
- підприємств транспортної сфери (ТзОВ «АД «Галич-Авто», м. Львів; ТзОВ «Рік-Автогарант», Львів; ДП «Львівській облавтодор» ВАТ ДАК «Автомобільні дороги України», м. Львів).

Голова експертної комісії

I.I. Мазур

4. У робочій навчальній програмі дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень» згідно навчального плану підготовки магістрів зі спеціальності 8.18010024 «Прикладна економіка» на 2015-2016 н.р. враховано положення Закону України «Про вищу освіту» (№ 1556-VII від 01.07.2014 р.). Із навчального плану підготовки магістрів зі спеціальності 8.18010024 «Прикладна економіка» (спеціальність 051 «Економіка», спеціалізація «Прикладна економіка») на 2016-2017 н.р. дисципліну «Методологія та організація наукових досліджень» вилучено у зв'язку зі змінами навчальних планів, пов'язаних із трансформацією спеціальності 8.18010024 «Прикладна економіка» у спеціальність 051 «Економіка», спеціалізація «Прикладна економіка».

5. З метою покращення якості підготовки фахівців зі спеціальності 8.18010024 «Прикладна економіка» за фаховими дисциплінами видано навчальні посібники:

1. Бюджетування зовнішньоекономічної діяльності: [навчальний посібник] / О.Є. Кузьмін, О.Г. Мельник, О.В. Муқан, М.Є. Адамів, А.В. Тодошук. – Львів: Видавництво «Растр-7», 2014. – 242 с.
2. Менеджмент: графічна і таблична візуалізація: [навчальний посібник] / О.Є. Кузьмін, О.Г. Мельник, І.С. Процик, С.Б. Романишин, Р.З. Дармиць. – 2-ге вид., випр. та доп. - Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2015. – 208 с.
3. Митна справа: [навчальний посібник] / О.Є. Кузьмін, О.Г. Мельник, О.Ю. Григор'єв, А.О. Босак, К.О. Дорошкевич, А.В. Тодошук, М.Г. Бортнікова, Р.Б. Рогальський. – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2015. – 232 с.
4. Управління витратами: [навчальний посібник] / О.Є. Кузьмін, М.О. Данилюк, О.Г. Мельник, І.Г. Фадєєва, У.І. Когут, І.В. Перезовова; За заг. ред. д.е.н., професора О.Є. Кузьміна та д.е.н., професора М.О. Данилюка. – Івано-Франківськ: Симфонія форте, 2014. – 264 с.
5. Кузьмін О.Є. Управління витратами на підприємствах: [навчальний посібник] / О.Є. Кузьмін, О.Г. Мельник, У.І. Когут. – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2014. – 244 с.
6. Соціально-економічна діагностика підприємств: теоретико-методичні положення, лабораторні роботи та курсовий проект: [навчальний посібник] / О.Є. Кузьмін, О.Г. Мельник, Н.Я. Петришин, О.В. Муқан, Л.С. Ноджак. – Львів: Видавництво «Центр Європи», 2016. – 234 с.
7. Міжнародна економіка та міжнародні економічні відносини: практикум: [навчальний посібник] / В.В. Козик, Л.А. Панкова, Ю.В. Огерчук, О.Ю. Григор'єв, А.О. Босак. – 3-те вид., переробл. і доповн. – К.: Знання, 2016. – 583 с.
8. Міжнародна макроекономіка: теорія і практика регулювання: [навчальний посібник] / А.О. Босак, О.Ю. Григор'єв, Ю.В. Огерчук, А.В. Тодошук. – Львів: СТ «Міські інформаційні системи», 2016. – 206 с.

Висновок: надані рекомендації контролюючих органів за результатами попередньої перевірки враховані.

10. Відповіді на зауваження результатів попередньої експертизи акредитаційних матеріалів

Під час роботи експертної комісії в Національному університеті «Львівська політехніка» було перевірено перелік зауважень результатів попередньої експертизи акредитаційних матеріалів (Вх. № 404-ас від «25» жовтня 2016 р.) та з'ясовано:

1. У поданих акредитаційних матеріалах відсутня інформація щодо критеріїв оцінювання знань та вмінь студентів.

Голова експертної комісії

І.І. Мазур

- Комісія відзначає, що розгорнута інформація щодо критеріїв оцінювання знань та вмінь студентів відображена у «Критеріях оцінювання знань та вмінь студентів у Національному університеті «Львівська політехніка» для галузі знань «Специфічні категорії» спеціальності 8.18010024 «Прикладна економіка», затверджених ректором Національного університету «Львівська політехніка» від 29.09.2014 р. (Додаток 3).

2. Звертаємо увагу, у таблиці інформації про загальні площі приміщень та бази ЄДЕБО відсутні відомості про наявність гуртожитків (Постанова КМУ № 1187 від 30.12.2015 р.).

- Інформацію про наявність гуртожитків внесено у базу ЄДЕБО (<http://192.168.0.90/Views/University/UniversityBuilding.aspx?u=9c725c7a-2677-4729-9c50-ac00adfl9b70#>). В акредитаційній справі загальну інформацію про наявність гуртожитків відображено у табл. 15 «Забезпечення приміщеннями навчального призначення та іншими приміщеннями Національного університету «Львівська політехніка». Відомості про гуртожитки Національного університету «Львівська політехніка» відображено у Витягу з Єдиного реєстру об'єктів державної власності щодо державного майна (Додаток 4).

3. Звертаємо увагу, згідно таблиці про соціальну інфраструктуру, що подана у акредитаційній справі, кількість студентів на одне посадкове місце у їдальнях становить 14 осіб, при нормативній вимозі ДБН В.2.2.-3-97 (п.3.78) не більше 5 осіб.

- У Національному університеті «Львівська політехніка» функціонує 12 їдалень і буфетів. Слід зауважити, що значну частину контингенту складають студенти, які проживають у м. Львів та не мають потреби у харчуванні на території Національного університету «Львівська політехніка». Зважаючи на те, що студенти навчаються у різний час, вони мають змогу харчуватись у їдальнях Національного університету «Львівська політехніка» з 8.00 до 18.00 год. у зручний для них час, що створює передумови для дотримання нормативних вимог щодо 5 осіб на одне посадкове місце. Окрім цього, поблизу Національного університету «Львівська політехніка» розташовано 28 закладів громадського харчування, цільовою аудиторією яких є студенти. Найближчим часом планується введення в експлуатацію ще однієї їдальні на 100 посадкових місць.

4. Перевірити наявність документів та дозвіл на здані в оренду приміщення навчального закладу, згідно таблиці забезпечення приміщеннями навчального призначення, площею – 5918,19 кв.м. (Постанова КМУ № 1187 від 30.12.2015 р.).

- Усі документи та дозволи на здані в оренду приміщення навчального закладу згідно таблиці забезпечення приміщеннями навчального призначення є в наявності у відділі оренди Національного університету «Львівська політехніка». Площі орендованих нежитлових приміщень, які перебувають на балансі університету (станом на 12.12.2016 р. складають 6507,66 кв. м.) передані в оренду відповідно до чинного законодавства (через Регіональне відділення Фонду державного майна України по Львівській області з дозволу Міністерства освіти і науки України) та не належать до навчально-лабораторних площ приміщень університету і не були задіяні в навчальному процесі (Додаток 5).

5. Звертаємо увагу, у таблиці 4 динаміка змін контингенту студентів, стор. 22, не відображено заочну форму навчання.

- Загальну інформацію щодо контингенту студентів за заочною формою навчання за спеціальністю 8.18010024 «Прикладна економіка» Навчально-наукового інституту економіки та менеджменту освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр» відображено в табл. 3 акредитаційної справи. Динаміка змін контингенту студентів за денною та заочною формою навчання за спеціальністю 8.18010024 «Прикладна економіка» Навчально-наукового інституту економіки і менеджменту освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр» наведена в табл. 10.1.

Голова експертної комісії

I.I. Mazur

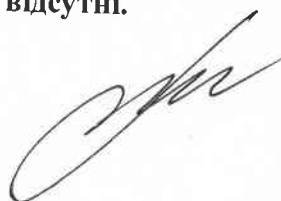
Таблиця 10.1

Динаміка змін контингенту студентів за денною та заочною формою навчання за спеціальністю 8.18010024 «Прикладна економіка» Інституту економіки та менеджменту освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр»

№ з/п	Назва показника	Роки											
		2015/2016						2016/2017					
		Курси						Курси					
		1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6
1.	Всього студентів за напрямом підготовки (спеціальністю):												
	- денна форма					29	-					11	24
	- заочна форма					20	-					30	16
2.	Всього студентів у ІНЕМ на 1.10. відповідного року:												
	- денна форма					571	349					469	482
	- заочна форма					280	118					266	126
3.	Кількість студентів, яких відраховано (всього) (денна форма):						5						
	в т.ч. - за невиконання навчального плану						5						
	- за грубі порушення дисципліни						-						
	- у зв'язку з переведенням до інших ВНЗ						-						
	- інші причини						-						
	Кількість студентів, яких відраховано (всього) (заочна форма):						4						
	в т.ч. - за невиконання навчального плану						4						
	- за грубі порушення дисципліни						-						
	- у зв'язку з переведенням до інших ВНЗ						-						
	- інші причини						-						
4.	Кількість студентів, які зараховані на старші курси (всього) (денна форма):					-	-					-	-
	в т.ч. - переведених із інших ВНЗ					-	-					-	-
	- поновлених на навчання					-	-					-	-
	Кількість студентів, які зараховані на старші курси (всього) (заочна форма):					-	-					-	-
	в т.ч. - переведених із інших ВНЗ					-	-					-	-
	- поновлених на навчання					-	-					-	-

Висновки: зауваження, що наведені у результатах попередньої експертизи акредитаційних матеріалів комісією було перевірено безпосередньо на місці. За результатами перевірки всі зауваження відсутні.

Голова експертної комісії

I.I. Мазур

ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ

Аналізування акредитаційної справи та робота експертної комісії безпосередньо у Національному університеті «Львівська політехніка» дає змогу зробити висновок:

- про відповідність поданих в акредитаційній справі установчих документів, які підтверджують право Національного університету «Львівська політехніка» на підготовку фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр» за спеціальністю 8.18010024 «Прикладна економіка»;

- кадрове, інформаційне, навчально-методичне, матеріально-технічне забезпечення навчального процесу, організування наукової роботи студентів, концепція діяльності, соціальна інфраструктура, фінансово-майнові гарантії щодо виконання навчальним закладом визначених у Статуті зобов'язань загалом відповідають державним вимогам щодо акредитації підготовки фахівців зі спеціальності 8.18010024 «Прикладна економіка».

На підставі вказаного вище експертна комісія Міністерства освіти і науки України зробила висновок про можливість акредитації спеціальності 8.18010024 «Прикладна економіка» галузі знань 1801 «Специфічні категорії» у Національному університеті «Львівська політехніка» з ліцензованим обсягом підготовки - 30 осіб денної форми навчання та 30 осіб заочної форми навчання.

Голова експертної комісії:

завідувач кафедри підприємництва
Київського національного університету ім. Т. Шевченка,
доктор економічних наук, професор

І.І. Мазур

Експерт:

завідувач кафедри економіки підприємств і корпорацій
Тернопільського національного економічного університету,
доктор економічних наук, професор

В.І. Гринчуцький

«З експертними висновками ознайомлений»:

Ректор

Національного університету «Львівська політехніка»,
доктор технічних наук, професор

Ю.Я. Бобало

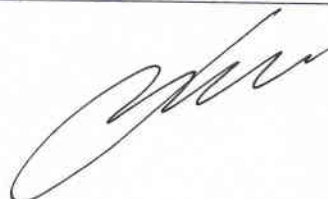
Голова експертної комісії

І.І. Мазур

ТАБЛИЦЯ ВІДПОВІДНОСТІ
Стану забезпечення Національного університету «Львівська політехніка»
Ліцензійним умовам освітніх послуг у сфері вищої освіти з підготовки
фахівців зі спеціальності 8.18010024 «Прикладна економіка»
за освітньо-кваліфікаційним рівнем «магістр»

Показники	Норматив	Фактично	Відхилення
1	2	3	4
1. Загальні вимоги			
1.1 Концепція діяльності за заявленим напрямом (спеціальністю), погоджена з Радою міністрів Автономної Республіки Крим, обласною, Київською, Севастопольською міськими державними адміністраціями	+	+	відповідає
1.2 Заявлений ліцензований обсяг (денна форма навчання/заочна форма навчання)	30/30	30/30	
2. Кадрове забезпечення підготовки фахівців заявленої спеціальності			
2.1 Частка науково-педагогічних працівників з науковими ступенями та вченими званнями, які забезпечують викладання лекційних годин соціально-гуманітарного циклу дисциплін навчального плану спеціальності (% від кількості годин)	95	100	+5
у тому числі які працюють у даному навчальному закладі за основним місцем роботи:	50	100	+50
2.2 Частка науково-педагогічних працівників з науковими ступенями та вченими званнями, які забезпечують викладання лекційних годин фундаментального циклу дисциплін навчального плану спеціальності (% від кількості годин) (за винятком військових навчальних дисциплін)	95	Не передбачено навчальним планом підготовки магістра	
у тому числі які працюють у даному навчальному закладі за основним місцем роботи:	50		
з них: докторів наук або професорів (при розрахунку частки докторів наук або професорів дозволяється прирівнювати двох кандидатів наук, доцентів, які мають стаж безперервної науково-педагогічної роботи в даному навчальному закладі не менше 10 років, а також є авторами (співавторами) підручників, навчальних посібників з грифом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України або монографій, до одного доктора наук або професора)	40		
2.3 Частка науково-педагогічних працівників з науковими ступенями та вченими званнями, які забезпечують викладання лекційних годин фахових дисциплін навчального плану спеціальності (% від кількості годин)	95	100	+5
у тому числі які працюють у даному навчальному закладі за основним місцем роботи:	50	100	+50

Голова експертної комісії

I.I. Мазур

Показники	Норматив	Фактично	Відхилення
1	2	3	4
з них: докторів наук або професорів (при розрахунку частки докторів наук або професорів дозволяється прирівнювати двох кандидатів наук, доцентів, які мають стаж безперервної науково-педагогічної роботи в даному навчальному закладі не менше 10 років, а також є авторами (співавторами) підручників, навчальних посібників з грифом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України або монографій, до одного доктора наук або професора)	40, але не менше ніж 1 доктор наук або професор на 25 осіб ліцензованою обсягу	41, 3 доктори наук, професори на 30 осіб ліценз. обсягу*	+1
2.4 Частка педагогічних працівників вищої категорії, які викладають лекційні години дисциплін навчального плану спеціальності та працюють у даному навчальному закладі за основним місцем роботи (% від кількості годин для кожного циклу дисциплін навчального плану)	-	-	-
2.5 Наявність кафедри (циклової комісії) з фундаментальної підготовки	+	+	відповідає
2.6 Наявність кафедри зі спеціальної (фахової) підготовки, яку очолює фахівець відповідної науково-педагогічної спеціальності:	+	+	відповідає
доктор наук або професор	+	+	відповідає
кандидат наук, доцент	-	-	-
3. Матеріально-технічна база			
3.1 Забезпеченість лабораторіями, полігонами, обладнанням, устаткуванням, необхідним для виконання навчальних програм (у % від потреби)	100	100	відповідає
3.2 Забезпеченість студентів гуртожитком (у % від потреби)	70	95	+25
3.3 Кількість робочих комп'ютерних місць на 100 студентів (крім спеціальностей, які належать до галузей знань 0102 «Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини» і 0202 «Мистецтво», крім спеціальності «Дизайн»)	12	13,5	+1,5
3.4 Кількість робочих комп'ютерних місць на 100 студентів (для спеціальностей, які належать до галузей знань 0102 «Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини» і 0202 «Мистецтво», крім спеціальності «Дизайн»)	6	-	-
3.5 Наявність пунктів харчування	+	+	відповідає
3.6 Наявність спортивного залу	+	+	відповідає
3.7 Наявність стадіону або спортивного майданчику	+	+	відповідає
3.8 Наявність медичного пункту	+	+	відповідає
4. Навчально-методичне забезпечення			
4.1 Наявність освітньо-кваліфікаційної характеристики фахівця (у т.ч. варіативної компоненти)	+	+	відповідає

Голова експертної комісії

І.І. Мазур

Показники	Норматив	Фактично	Відхилення
1	2	3	4
4.2 Наявність освітньо-професійної програми підготовки фахівця (у т.ч. варіативної компоненти)	+	+	відповідає
4.3 Наявність навчального плану, затвердженого в установленому порядку	+	+	відповідає
4.4 Наявність навчально-методичного забезпечення для кожної навчальної дисципліни навчального плану (%):	100	100	відповідає
4.4.1 Навчальних і робочих програм дисциплін			
4.4.2 Плани семінарських, практичних завдань, завдань для лабораторних робіт	100	100	відповідає
4.4.3 Методичних вказівок і тематик контрольних, курсових робіт (проектів)	100	100	відповідає
4.5 Наявність пакетів контрольних завдань для перевірки знань з дисциплін соціально-гуманітарної, фундаментальної та фахової підготовки (%)	100	100	відповідає
4.6 Забезпеченість програмами всіх видів практик (%)	100	100	відповідає
4.7 Наявність методичних указівок щодо виконання дипломних робіт (проектів), державних екзаменів	+	+	відповідає
4.8 Дидактичне забезпечення самостійної роботи студентів (у т.ч. з використанням інформаційних технологій), %	100	100	відповідає
4.9 Наявність критеріїв оцінювання знань і вмінь студентів	+	+	відповідає
5. Інформаційне забезпечення			
5.1 Забезпеченість студентів підручниками, навчальними посібниками, що містяться у власній бібліотеці (%)	100	100	відповідає
5.2 Співвідношення посадкових місць у власних читальних залах до загального контингенту студентів (%)	5	5	відповідає
5.3 Забезпеченість читальних залів фаховими періодичними виданнями	8	18	+10
5.4 Можливість доступу викладачів і студентів до Інтернет як джерела інформації			
1. наявність обладнаних лабораторій	+	+	відповідає
2. наявність каналів доступу	+	+	

* - д.е.н., проф. Кузьмін О.Є., д.е.н., проф. Мельник О.Г., д.е.н., проф. Шпак Н.О.

Голова експертної комісії:

завідувач кафедри підприємництва
Київського національного університету ім. Т. Шевченка,
доктор економічних наук, професор

Експерт:

завідувач кафедри економіки підприємств і корпорацій
Тернопільського національного економічного університету,
доктор економічних наук, професор

І.І. Мазур

В.І. Гринчуцький

«З експертними висновками ознайомлений»

Ректор

Національного університету «Львівська політехніка»,
доктор технічних наук, професор

Ю.Я. Бобало

Голова експертної комісії

І.І. Мазур

ТАБЛИЦЯ ВІДПОВІДНОСТІ
показників Національного університету «Львівська політехніка»
Державним вимогам до акредитації спеціальності
8.18010024 «Прикладна економіка»
за освітньо-кваліфікаційним рівнем «магістр»

Показники	Норматив	Фактично	Відхилення
1	2	3	4
1. Умови забезпечення державної гарантії якості вищої освіти			
1.1. Виконання навчального плану за показниками: перелік навчальних дисциплін, годин, форми контролю; %	100	100	відповідає
1.2. Підвищення кваліфікації викладачів постійного складу за останні 5 років, %	100	100	відповідає
1.3. Чисельність науково-педагогічних (педагогічних) працівників, що обслуговують спеціальність і працюють у навчальному закладі за основним місцем роботи, які займаються вдосконаленням навчально-методичного забезпечення, науковими дослідженнями, підготовкою підручників та навчальних посібників, %	100	100	відповідає
2. Результати освітньої діяльності (рівень підготовки фахівців), не менше %			
2.1. Рівень знань студентів з гуманітарної та соціально-економічної підготовки:			
2.1.1. Успішно виконані контрольні завдання, %	90	100	+10
2.1.2. Якісно виконані контрольні завдання (оцінка «5» і «4»), %	50	70,83	+20,83
2.2. Рівень знань студентів з природничо-наукової (фундаментальної) підготовки:		Не передбачено навчальним планом підготовки магістра	
2.2.1. Успішно виконані контрольні завдання, %	90		
2.2.2. Якісно виконані контрольні завдання (оцінка «5» і «4»), %	50		
2.3. Рівень знань студентів з спеціальної (фахової) підготовки:			
2.3.1. Успішно виконані контрольні завдання, %	90	100	+10
2.3.2. Якісно виконані контрольні завдання (оцінка «5» і «4»), %	50	100	+50
3. Організація наукової роботи	100	100	відповідає
3.1. Наявність у структурі навчального закладу наукових підрозділів	+	+	+

Голова експертної комісії

I.I. Мазур

1	2	3	4
3.2. Участь студентів у науковій роботі (наукова робота на кафедрах та в лабораторіях, участь в наукових конференціях, конкурсах, виставках, профільних олімпіадах тощо)	+	+	+

Голова експертної комісії:

завідувач кафедри підприємництва
Київського національного університету ім. Т. Шевченка,
доктор економічних наук, професор

І.І. Мазур

Експерт:

завідувач кафедри економіки підприємств і корпорацій
Тернопільського національного економічного університету,
доктор економічних наук, професор

В.І. Гринчуцький

«З експертними висновками ознайомлений»

Ректор

Національного університету «Львівська політехніка»
доктор технічних наук, професор

Ю.Я. Бобало

Голова експертної комісії

І.І. Мазур

ТАБЛИЦЯ ВІДПОВІДНОСТІ
щодо дотримання Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності у
Національному університеті «Львівська політехніка» з підготовки
фахівців зі спеціальності 8.18010024 «Прикладна економіка» за освітньо-
кваліфікаційним рівнем «магістр» відповідно до вимог
Постанови від 30.12.2015 р. № 1187

Найменування показника (нормативу)	Значення показника (нормативу) за другим (магістерським) рівнем вищої освіти	Фактичне значення показника	Відхилення фактичного значення показника від нормативного
1	2	3	4
1. Технологічні вимоги щодо матеріально-технічного забезпечення освітньої діяльності у сфері вищої освіти			
Започаткування провадження освітньої діяльності			
1. Забезпеченість приміщеннями для проведення навчальних занять та контрольних заходів (кв. метрів на одну особу для фактичного контингенту студентів та заявленого обсягу з урахуванням навчання за змінами)	2,4	12	+9,6
2. Забезпеченість мультимедійним обладнанням для одночасного використання в навчальних аудиторіях (мінімальний відсоток кількості аудиторій)	30	86	+56
3. Наявність соціально-побутової інфраструктури:			
1) бібліотеки, у тому числі читального залу	+	+	відповідає
2) пунктів харчування	+	+	відповідає
3) актового чи концертного залу	+	+	відповідає
4) спортивного залу	+	+	відповідає
5) стадіону та/або спортивних майданчиків	+	+	відповідає
6) медичного пункту	+	+	відповідає
4. Забезпеченість здобувачів вищої освіти гуртожитком (мінімальний відсоток потреби)	70	95	+25
Проведення освітньої діяльності			
5. Забезпеченість комп'ютерними робочими місцями, лабораторіями, полігонами, обладнанням, устаткуванням, необхідними для виконання навчальних планів	+	+	відповідає

Голова експертної комісії

I.I. Мазур

1	2	3	4
2. Технологічні вимоги щодо навчально-методичного забезпечення освітньої діяльності у сфері вищої освіти			
Започаткування провадження освітньої діяльності			
1. Наявність опису освітньої програми	+	+	відпо- відає
2. Наявність навчального плану та пояснювальної записки до нього	+	+	відпо- відає
Провадження освітньої діяльності			
3. Наявність робочої програми з кожної навчальної дисципліни навчального плану	+	+	відпо- відає
4. Наявність комплексу навчально-методичного забезпечення з кожної навчальної дисципліни навчального плану	+	+	відпо- відає
5. Наявність програми практичної підготовки, робочих програм практик	+	+	відпо- відає
6. Забезпеченість студентів навчальними матеріалами з кожної навчальної дисципліни навчального плану	+	+	відпо- відає
7. Наявність методичних матеріалів для проведення атестації здобувачів	+	+	відпо- відає
3. Технологічні вимоги щодо інформаційного забезпечення освітньої діяльності у сфері вищої освіти			
Започаткування провадження освітньої діяльності			
1. Забезпеченість бібліотеки вітчизняними та закордонними фаховими періодичними виданнями відповідного або спорідненого профілю, в тому числі в електронному вигляді	не менш як п'ять найменувань	18	+13
2. Наявність доступу до баз даних періодичних наукових видань англійською мовою відповідного або спорідненого профілю (допускається спільне користування базами кількома закладами освіти)	+	+	відпо- відає
Провадження освітньої діяльності			
3. Наявність офіційного веб-сайту закладу освіти, на якому розміщена основна інформація про його діяльність (структура, ліцензії та сертифікати про акредитацію, освітня/освітньо-наукова/видавнича/атестаційна (наукових кадрів) діяльність, навчальні та наукові структурні підрозділи та їх склад, перелік навчальних дисциплін, правила прийому, контактна інформація)	+	+	відпо- відає

Голова експертної комісії

I.I. Мазур

1	2	3	4
4. Наявність електронного ресурсу закладу освіти, який містить навчально-методичні матеріали з навчальних дисциплін навчального плану, в тому числі в системі дистанційного навчання (мінімальний відсоток навчальних дисциплін)	60	75	+15

Голова експертної комісії:

завідувач кафедри підприємництва
Київського національного університету ім. Т. Шевченка,
доктор економічних наук, професор

І.І. Мазур

Експерт:

завідувач кафедри економіки підприємств і корпорацій
Тернопільського національного економічного університету,
доктор економічних наук, професор

В.І. Гринчуцький

«З експертними висновками ознайомлений».

Ректор

Національного університету «Львівська політехніка»,
доктор технічних наук, професор

Ю.Я. Бобало

Голова експертної комісії

І.І. Мазур

«Погоджено»

Голова експертної комісії МОН

І.І. Мазур

« » 2016 р.

Затверджено

Ректор Національного університету

«Львівська політехніка»

Бобало Ю.Я.

12 2016 р.

Графік

Проведення комплексних контрольних робіт студентами Інституту економіки та менеджменту Національного університету «Львівська політехніка» кафедри зовнішньоекономічної та митної діяльності зі спеціальності 8.18010024 «Прикладна економіка»

під час проведення акредитаційної справи

№ п/п	Навчальна дисципліна	Шифр і назва спеціальності	Група	Дата	Час	Аудиторія	Викладач	Експерт
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Інтелектуальна власність	8.18010024	ПЕКм-21	12.12.2016 р.	10 ⁰⁰ – 12 ⁰⁰	526 ^Б 4 н.к.	Процик І.С.	Гринчуцький В.І.
2	Соціально-економічна діагностика підприємств в мовах глобалізації	8.18010024	ПЕКм-21	12.12.2016 р.	12 ⁰⁰ – 14 ⁰⁰	526 ^Б 4 н.к.	Адамів М.Є.	Гринчуцький В.І.
3	Міжнародний маркетинг	8.18010024	ПЕКм-21	13.12.2016 р.	10 ⁰⁰ – 12 ⁰⁰	526 ^Б 4 н.к.	Дзюбіна К.О.	Гринчуцький В.І.

Завідувач кафедри зовнішньоекономічної та митної діяльності, доктор економічних наук, професор

О.Г. Мельник

Голова експертної комісії:

завідувач кафедри підприємництва

Київського національного університету ім. Т. Шевченка

доктор економічних наук, професор

І.І. Мазур

Голова експертної комісії

І.І. Мазур

**Результати виконання комплексних контрольних робіт
студентів спеціальності 8.18010024 «Прикладна економіка» Інституту економіки та менеджменту**

№ п/п	Навчальна дисципліна	Шифр і назва напряму підготовки (спеціальності)	Група	Кіль- кість	Виконували		Одержали оцінки при самоаналізі							Абсо- лютна успіш- ність, %	Якість, %			
					Кіль- кість, ос.	ККР	5, %	4, %	3, %	2, %	1, %	12	13			14	15	16
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17		
3 циклу гуманітарної та соціально-економічної підготовки																		
1	Інтелекту- альна власність	8.18010024	ПЕК м-21	24	24	100,00	6	25,00	11	45,83	7	29,17	-	-	100,00	70,83		
Всього за цикл:				24	24	100,00	6	25,00	11	45,83	7	29,17	-	-	100,00	70,83		
3 циклу професійної та практичної підготовки																		
2	Соціально- економічна діагностика підприємств в мовах глобалізації	8.18010024	ПЕК м-21	24	24	100,00	8	33,3	16	66,7	-	-	-	-	100,00	100,00		

Голова експертної комісії

І.І. Мазур

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
3	Міжнародний маркетинг	8.18010024	ПЕК м-21	24	24	100,00	9	37,50	15	62,50	-	-	-	-	100,00	100,00
Всього за цикл:				24	24	100,00	17	35,42	31	64,58	-	-	-	-	100,00	100,00

Голова експертної комісії:

завідувач кафедри підприємництва
Київського національного університету ім. Т. Шевченка
доктор економічних наук, професор

I.I. Мазур

Експерт:

завідувач кафедри економіки підприємств і корпорацій
Тернопільського національного економічного університету,
доктор економічних наук, професор

V.I. Гринчуцький

«3 експертними висновками ознайомлений»

Ректор

Національного університету «Львівська політехніка»
доктор технічних наук, професор

Ю.Я. Бобало

Голова експертної комісії

I.I. Мазур

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет «Львівська політехніка»

ЗАТВЕРДЖУЮ»

Ректор Національного університету
«Львівська політехніка»

Ю.Я. Бобало

« 29 »

09

2014 р.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ
ЗНАНЬ І ВМІНЬ СТУДЕНТІВ У
НАЦІОНАЛЬНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ
«ЛЬВІВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

галузь знань

Специфічні категорії

спеціальність

8.18010024 «Прикладна економіка»

Голова експертної комісії

І.І. Мазур

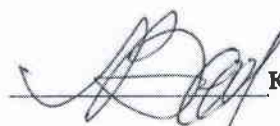
ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ

Освітньо-кваліфікаційний рівень: Магістр

Спеціальність: 8.18010024 «Прикладна економіка»

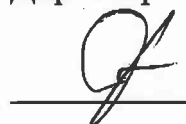
«ПОГОДЖЕНО»

Проректор з науково-педагогічної роботи

 к.е.н., проф. Загородній А.Г.

« 25 » 09 2014 р.

Директор НН ІНЕМ

 д.е.н., проф. Кузьмін О.Є.

« 22 » 09 2014 р.

Голова експертної комісії

І.І. Мазур

Оцінювання знань та визначення рейтингу студентів у кредитно-модульній системі організації навчального процесу має за мету стимулювання систематичної та самостійної роботи студентів денної форми навчання усіх освітньо-кваліфікаційних рівнів, підвищення якості знань та об'єктивності їхньої оцінки, запровадження здорової конкуренції між студентами у навчанні, спонукування їх до активного, свідомого навчання, самостійного оволодіння знаннями, виявлення і розвитку їхніх творчих здібностей.

1. КОНЦЕПЦІЯ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Система оцінювання знань та визначення рейтингу студентів (надалі Система) є складовою кредитно-модульної системи організації навчального процесу та визначає особливості організації навчального процесу в умовах запровадження ідей Болонського процесу.

1.2. Основними концептуальними положеннями Системи є:

- підвищення об'єктивності оцінювання знань студентів за рахунок проведення протягом семестру модульних і семестрових контролів та використання 100-бальної шкали для оцінювання інтегрованих знань студентів із кожного модуля із обов'язковим переведенням цих оцінок у шкалу ECTS (A, B, C, D, E, FX, F) та у національну шкалу («відмінно», «добре», «задовільно» чи «незадовільно») згідно з таблицею та додатком 2.
- підвищення якості підготовки і конкурентоспроможності фахівців за рахунок стимулювання самостійної та систематичної роботи студентів упродовж навчального семестру, встановлення постійного зворотного зв'язку з кожним студентом та своєчасного коригування його навчальної діяльності;
- підвищення мобільності студентів за рахунок забезпечення прозорості і сумісності Системи із будь-якою освітньою системою інших держав завдяки використанню кредитів ECTS для вимірювання обсягу модулів

освітньо-професійної програми студента та шкали ECTS для оцінювання знань студентів;

- забезпечення індивідуально орієнтованої організації навчального процесу студентів організацією навчання за індивідуальною варіативною частиною освітньо-професійної програми та індивідуальним навчальним планом;
- розвиток у студентів інтересу та підвищення мотивації до навчання, запровадження здорової конкуренції у навчанні, виявлення і розвиток творчих здібностей студентів за рахунок:

За 100-бальною шкалою Університету	За шкалою ECTS	За національною шкалою
100–88 балів	A	«відмінно»
87–80 балів	B («дуже добре»)	«добре»
79–71 бал	C («добре»)	
70–61 бал	D («посередньо»)	«задовільно»
60–50 балів	E («задовільно»)	
49–26 балів	FX («незадовільно» – з можливістю повторного складання екзамену чи заліку)	«незадовільно»
25–00 балів	F («незадовільно» – з обов'язковим повторним вивченням модуля)	

- систематичного контролю знань та накопичення студентом балів за навчально-наукову діяльність;
- можливість поглиблення та закріплення знань складанням як модульних, так і екзаменаційного контролів;
- використання семестрових рейтингових оцінок як підстави для визначення розміру стипендії студентів, призначення іменних стипендій та надання студентам додаткових заохочень (премій, матеріальних допомог, здешевлення

Голова експертної комісії

I.I. Мазур

путівок у спортивно-оздоровчі табори Університету тощо) за рахунок 10 % стипендіального фонду;

– використання рейтингу студента як підстави для: пріоритету у переході із однієї бакалаврської програми на іншу (споріднену), під час конкурсного відбору на освітньо-кваліфікаційний рівень «спеціаліст», «магістр» та вибору спеціальності і спеціалізації; першочергового скерування в аспірантуру, на навчання або на практику за кордон, на роботу у престижні підприємства, організації та установи; пріоритету в отриманні путівок для оздоровлення в канікулярний період та вибір кімнати в гуртожитку тощо.

2. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

2.1. Система регламентує засади і правила оцінювання знань та визначення рейтингу студента, організації та складання упродовж семестру підсумкових контролів та їхніх складових із модулів, які передбачені індивідуальним навчальним планом студента.

2.2. Основним нормативним документом, що визначає організацію навчального процесу, є навчальний план, який встановлює такі види навчальної роботи студента: аудиторні, індивідуальні заняття, консультації, самостійна робота, курсове і дипломне проектування, практики, поточні контролі, контрольні заходи, державна атестація.

2.3. Навчальний план встановлює часові затрати середнього студента на вивчення модулів в академічних годинах і у кредитах ECTS. Кредитний вимір встановлюють для всіх модулів.

2.4. Обсяг кредиту ECTS становить 36 академічних годин, а річне нормативне навчальне навантаження студента – 60 кредитів ECTS.

2.5. Поділ матеріалу навчальної дисципліни на змістові модулі, види занять, види індивідуальних робіт студентів, кількість балів для оцінювання результатів поточного контролю та контрольних заходів для кожного

змістового модуля регламентується робочою програмою навчальної дисципліни.

Робоча програма навчальної дисципліни складається на навчальний рік, затверджується на засіданні кафедри і містить опис навчальної дисципліни та її зміст, послідовність вивчення згідно із структурно-логічною схемою, структуру навчальної діяльності студента, результати навчання, форми та засоби поточного і підсумкового контролю, критерії оцінювання, методичне забезпечення.

2.6. Модульні контролі (МК) є обов'язковими для студентів і призначаються, як правило, із навчальних дисциплін, обсяг яких перевищує три кредити ECTS (108 годин) і для яких індивідуальним навчальним планом студента передбачено екзамени. Упродовж навчального семестру з таких дисциплін здійснюються два модульні контролі МК та два контрольні заходи (К31 та К32).

2.7. Тижні для контрольних заходів – модульних контролів (контрольні тижні) визначає графік навчального процесу. Ці тижні призначені для самостійної роботи. Контрольний захід з конкретного змістового модуля для студентів визначених академічних груп відбувається під час контрольних тижнів за розкладом, складеним за пропозицією відповідних кафедр.

Під час контрольних тижнів студенти можуть отримувати консультації викладачів, відпрацьовувати пропущені лабораторні роботи, виконувати індивідуальні завдання та інші види самостійної роботи.

2.8. Частина балів у сумарній модульній оцінці, відведених для оцінювання результатів поточного контролю, повинна, як правило, становити **30 балів**. Цю інформацію лектор доводить до відома студентів протягом перших двох тижнів поточного семестру.

Виставляти будь-яку кількість балів за відвідування занять студентами не дозволяється.

2.9. Кількість балів, які відводяться для оцінювання результатів контрольного заходу (К32) другого модульного контролю, становить, як

правило, 40 балів, а завдання за навчальним матеріалом другого змістового модуля формуються так, щоб була змога оцінити знання та уміння, набуті студентами під час вивчення навчальної дисципліни повністю, а не тільки її частини – другого змістового модуля.

2.10. Перша атестація студента із модуля, здійснена за результатами модульних контролів на підставі сумарної модульної оцінки (СМО) або на підставі першої залікової оцінки (ЗО1), отриманої студентом до початку екзаменів, еквівалентна до результату першого складання екзамену або диференційованого заліку.

Друга атестація студента із модуля, здійснена на підставі екзаменаційної (ЕО) або другої залікової (ЗО2) оцінки, одержаної студентом під час періоду семестрового контролю (ПСК), визначеного навчальним графіком, еквівалентна до результату другого складання екзамену або диференційованого заліку.

Третя атестація студента із модуля, здійснена на підставі складання екзамену або диференційованого заліку перед комісією, еквівалентна до результату третього складання екзамену або диференційованого заліку.

Під час усіх атестацій студент зобов'язаний мати при собі залікову книжку.

2.11. У період семестрового контролю студент може захищати курсові проекти, роботи, індивідуальні завдання, виконувати окремі лабораторні роботи, захищати відповідні звіти, а також виконувати інші види робіт, необхідні для отримання залікової оцінки і/або допуску до екзамену з певної навчальної дисципліни.

2.12. Студентам, які за результатами першої атестації одержали позитивні оцінки за їхнім бажанням надається час і можливість для підготовки та проходження другої атестації з метою поглиблення і закріплення знань та отримання вищої оцінки.

2.13. Екзаменаційна оцінка за результатами семестрового контролю виставляється студентам з урахуванням результатів екзаменаційного та поточного контролів.

Голова експертної комісії

I.I. Мазур

2.14. Залікова оцінка з модуля, з якого передбачений диференційований залік, є оцінкою з курсового проекту (роботи), практики або сумарною оцінкою, отриманою з поточного контролю за результатами виконання обов'язкових індивідуальних робіт (OIP) у формі захисту звітів з лабораторних робіт, складання колоквиумів тощо та залікових контролів у формі контрольних робіт, передбачених робочою навчальною програмою модуля.

2.15. Порядок навчання студентів за кордоном регламентується Положенням про академічну мобільність студентів. Студенту, скерованому на навчання в інший національний чи закордонний ВНЗ, з яким встановлені партнерські відносини (укладена угода, що передбачає академічну мобільність студентів), оформляється індивідуальний графік навчання. На період закордонного навчання за ним зберігається призначена йому стипендія та інші соціальні виплати, а після повернення до Університету гарантується визнання та зарахування отриманих кредитів.

У разі відсутності партнерської угоди між вищими навчальними закладами навчання за програмою мобільності можливе на підставі угоди про навчання (ECTS Learning Agreement). Цю угоду підписують студент і координатор ECTS Університету після перевірки відповідності програми навчання, а також модулів (навчальних дисциплін), які вивчаються у ході реалізації програми мобільності у закордонному ВНЗ, вимогам державних стандартів та освітньо-професійній програмі, за якою студент навчається в Університеті.

Якщо студент самостійно вибрав для навчання закордонний вищий навчальний заклад, але зміст програм навчання не ідентичний програмі Університету, він може перервати навчання з правом отримання академічної відпустки тривалістю до одного року.

У разі навчання студента у закордонних ВНЗ не за скеруванням Університету (під час академічної відпустки, перерви у навчанні, літніх канікул тощо) Університет не гарантує зарахування студенту отриманих кредитів.

2.16. Студентам, які навчаються на останньому курсі освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр», а також на освітньо-кваліфікаційних рівнях «спеціаліст», «магістр» і не можуть виконати чинний графік навчального процесу у зв'язку із складними сімейними обставинами, підтвердженими документально, стажуванням на підприємствах, в установах, організаціях за профілем навчання з перспективою майбутнього працевлаштування, може бути встановлений індивідуальний графік складання екзаменів та заліків.

Індивідуальний графік складання екзаменів та заліків встановлюється студенту наказом по Університету на підставі подання директора інституту і повинен передбачати терміни складання екзаменів та заліків, погоджені з відповідними викладачами.

2.17. Студент, який не погоджується з виставленою у відомість під час модульного, залікового або семестрового контролю оцінкою, має право звернутися з письмовою апеляцією до декана не пізніше ніж на наступний робочий день після оголошення результатів. Лектор з цієї навчальної дисципліни і завідувач кафедри або призначений ним викладач зобов'язані розглянути апеляцію у присутності студента упродовж двох робочих днів і прийняти остаточне рішення щодо оцінки роботи. Якщо студент не звернувся з апеляцією у встановлений термін, то оцінка, виставлена викладачем під час перевірки завдання, є остаточною.

За результатом апеляції оцінка роботи не може бути зменшена, а тільки залишена без зміни або збільшена.

Результат розгляду апеляції фіксується на письмовій роботі студента і підтверджується підписами відповідних викладачів. Після цього викладач вносить оцінку в апеляційний талон, який студент отримує в деканаті.

3. ОРГАНІЗАЦІЯ ТА СКЛАДАННЯ МОДУЛЬНОГО КОНТРОЛЮ

3.1. До модульних контролів студент допускається без будь-яких обмежень.

Голова експертної комісії

I.I. Мазур

3.2. Контрольні заходи (КЗ1 і КЗ2) модульного контролю здійснюються у письмово-усній формі. Письмова компонента є обов'язковою та передбачає виконання студентом відповідних завдань, підготовлених викладачем. Структура завдань, система та критерії оцінювання результатів їхнього виконання розглядаються та затверджуються на засіданні кафедри, за якою в навчальному плані закріплена ця навчальна дисципліна.

Критерії оцінювання результатів виконання завдань на контрольний захід доводяться до відома студентів перед ним.

Усну компоненту складають після оголошення результатів письмової компоненти.

3.3. Тривалість контрольного заходу становить дві академічні години.

3.4. Під час визначення модульних оцінок враховуються результати поточного контролю – захисту лабораторних, розрахункових, графічних або розрахунково-графічних робіт, практичних завдань, рефератів тощо, передбачених робочою програмою модуля (навчальної дисципліни), які відбулися у період:

- між початком семестру до закінчення першого контрольного тижня – для першого модульного контролю;
- після першого контрольного тижня до закінчення другого контрольного тижня для другого модульного контролю.

Студент допускається до виконання лабораторної роботи після проходження інструктажу з техніки безпеки за умови знання порядку її виконання. Викладач має право видалити студента із лабораторії тільки у разі порушення ним правил техніки безпеки та правил внутрішнього розпорядку Університету, з поданням рапорту у відповідний деканат.

Викладач зобов'язаний розповісти та показати студентам, як потрібно виконувати лабораторні дослідження, експерименти, навчити їх користуватись лабораторними приладами, устаткуванням.

3.5. Студент вважається таким, що складав контрольний захід, якщо він з'явився на нього та отримав завдання.

Голова експертної комісії

I.I. Мазур

3.6. Кожен студент виконує завдання індивідуально за розкладом контрольних заходів. Студент має право звернутися до викладача за роз'ясненнями змісту завдання. Студентам забороняється обмінюватися інформацією у будь-якій формі або використовувати інші матеріали та засоби, крім дозволених.

3.7. Викладачі зобов'язані контролювати дотримання студентами встановленого порядку здійснення контрольного заходу. У разі порушення студентом встановленого порядку здійснення контрольного заходу викладач відсторонює цього студента від виконання завдання, робить відповідний запис на його письмовій роботі та оцінює її нулем балів.

3.8. Результати перевірки робіт, виконаних студентами, викладач проставляє на цих роботах та не пізніше від третього робочого дня після проведення контрольного заходу доводить до відома студентів, а також проводить з ними усну компоненту. Під час усної компоненти викладач фіксує запитання та оцінки відповідей на роботі студента. За результатами усної компоненти оцінка екзаменаційної роботи студента не може бути знижена, а тільки залишена без зміни або збільшена.

3.9. Студент не може повторно складати контрольні заходи.

3.10. Студент, який з поважної причини, підтвердженої документально, не з'явився на один із контрольних заходів, а за результатами іншого модульного контролю з цього самого модуля отримав не менше від половини балів з максимально можливої їхньої кількості, має право з дозволу декана складати пропущений контрольний захід замість екзаменаційного контролю. У такому разі вважається, що студент використав право на екзаменаційний контроль.

У разі отримання незадовільної оцінки під час складання контрольного заходу замість екзаменаційного контролю студент має право на екзамен з цієї навчальної дисципліни лише перед комісією або на повторне вивчення цієї дисципліни.

4. ОРГАНІЗАЦІЯ ТА СКЛАДАННЯ СЕМЕСТРОВОГО КОНТРОЛЮ

4.1. Семестровий контроль (СК) є другою атестацією студента з модуля.

4.2. Для студента, який за результатами першої атестації одержав позитивну сумарну модульну (СМО) або першу залікову (ЗО1) оцінку і який не скористався можливістю поглиблення знань та покращання оцінки під час періоду семестрового контролю (ПСК), семестровою оцінкою (СО) є оцінка за результатами першої атестації – сумарна модульна оцінка (СМО) або перша залікова оцінка (ЗО1).

4.3. Під час періоду семестрового контролю ПСК призначають такі контрольні заходи (КЗ):

- екзаменаційний контроль (ЕК) – з навчальних дисциплін, для яких передбачені екзамени;
- другий заліковий контроль (ЗК2) – з модулів, для яких передбачені диференційовані заліки.

4.4. Контрольний захід (КЗ) проводить викладач за теоретичним навчальним матеріалом, визначеним робочою навчальною програмою модуля у повному обсязі за семестр.

4.5. До контрольного заходу КЗ з певного модуля викладач не допускає студента, який не виконав усіх видів обов'язкових індивідуальних робіт (ОІР – лабораторних, практичних, індивідуальних завдань, розрахунково-графічних та розрахункових робіт, рефератів тощо), передбачених робочою навчальною програмою цього модуля.

4.6. Для контрольного заходу (КЗ) лектор готує варіанти однакових (за важкістю) завдань (тестів), які повинні охоплювати теоретичний навчальний матеріал модуля за семестр. Структура тестів, система та критерії оцінювання результатів їхнього виконання розглядаються та затверджуються на засіданні кафедри та доводяться до відома студентів до початку періоду семестрового контролю (ПСК).

4.7. Екзаменаційний контроль з навчальної дисципліни складають у письмово-усній формі. Обов'язкову письмову компоненту проводить викладач одночасно для усіх студентів групи за розкладом. Вона триває до трьох академічних годин. Необхідність усної компоненти та її кількісний вимір у балах (у межах балів, відведених на екзаменаційний контроль) визначає кафедра.

Під час проведення усної компоненти викладач фіксує запитання та оцінки відповідей на письмовій роботі студента.

4.8. У разі порушення студентом дисципліни під час проведення контрольного заходу (списування, підміна завдання, використання недозволених матеріалів чи засобів тощо) викладач відсторонює його від контрольного заходу та оцінює результат цього контролю у нуль балів.

4.9. Студент, який без поважних причин не з'явився на обов'язковий для нього контрольний захід, за рішенням декана вважається таким, що отримав за цей вид контролю нуль балів.

4.10. Екзаменаційна оцінка (ЕО) виставляється студенту у 100-бальній шкалі з урахуванням результатів поточного контролю (ПК) та екзаменаційного контролю (ЕК).

4.11. Друга залікова оцінка (ЗО2) виставляється студенту у 100-бальній шкалі з урахуванням результатів поточного контролю (ПК) та другого (ЗК2) або першого (ЗК1) залікового контролю.

4.12. Присутність студента під час оформлення результату семестрового контролю (СК) є обов'язковою і потрібна лише для повідомлення йому екзаменаційної або залікової оцінки та внесення до залікової книжки семестрової оцінки (СО) у національній шкалі.

4.13. Студент, семестрові оцінки якого з модулів становлять 26 – 49 балів, і який не підлягає умовам відрахування з Університету, має право ліквідувати академічні заборгованості перед комісією.

4.14. Ліквідацію академічних заборгованостей перед комісією студенти здійснюють в усній формі після закінчення періоду семестрового контролю (ПСК) у тижні, визначені наказом по Університету.

Комісію формує директор навчально-наукового інституту на підставі пропозиції відповідної кафедри і затверджує склад комісії розпорядженням.

Студент відповідає на поставлені йому запитання перед членами комісії. Комісія оцінює знання студента у національній шкалі оцінок та переводить її у 100-бальну шкалу за нижнім значенням відповідного інтервалу балів та у шкалу ECTS згідно з таблицею. Оцінка, виставлена комісією, є остаточною.

4.15. Студент має право на повторне вивчення модулів у межах граничного терміну навчання і в порядку, передбаченому Положенням «Про надання платних освітніх послуг з вивчення студентами модулів (навчальних дисциплін) понад обсяги, встановлені навчальними планами і програмами», якщо:

- за результатами семестрового контролю він набрав менше ніж 26 балів з одного або двох модулів і не підлягає умовам відрахування з Університету;
- після завершення терміну роботи комісії, визначеного наказом по Університету, він має одну або дві академічні заборгованості (26–49 балів) за результатами семестрового контролю. Це не поширюється на студентів, які отримали оцінку «незадовільно» на комісії.

4.16. Студент з дозволу ректора має право перескласти екзамен і/або диференційований залік на вищу оцінку (за національною шкалою) з метою отримання диплома з відзнакою не більше ніж з двох модулів. Нова оцінка на рейтинг студента не впливає. Перескладання екзамену і/або диференційованого заліку здійснюється перед комісією на початку останнього семестру певного освітньо-кваліфікаційного рівня.

5. ДЕРЖАВНА АТЕСТАЦІЯ

5.1. Державна атестація студента здійснюється державною екзаменаційною комісією після закінчення навчання на певному освітньо-кваліфікаційному рівні або його етапах з метою встановлення фактичної відповідності рівня освітньо-професійної підготовки студента вимогам освітньо-кваліфікаційної характеристики.

5.2. Державна атестація студента відбувається у формі складання ним державного екзамену або (і) захисту дипломної (кваліфікаційної) роботи (проекту). Форми та терміни державної атестації визначаються робочим навчальним планом.

5.3. Державна екзаменаційна комісія перевіряє науково-теоретичну та практичну підготовку випускників, вирішує питання про присвоєння їм відповідного освітньо-кваліфікаційного рівня, видання державного документа про освіту (кваліфікацію), опрацьовує пропозиції щодо поліпшення якості освітньо-професійної підготовки фахівців.

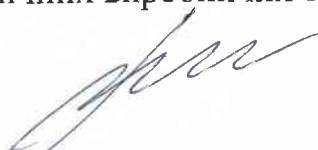
5.4. Державний екзамен складається за індивідуальними завданнями, як комплексна перевірка рівня знань та умінь студента, які він повинен продемонструвати для підтвердження відповідності набутих ним компетенцій нормативним вимогам. Програма державного екзамену розробляється випусковою кафедрою, розглядається Науково-методичною радою навчально-наукового інституту і затверджується його директором.

Державний екзамен проводиться у письмово-усній формі. У разі складання декількох державних екзаменів інтервал між ними повинен становити не менше від п'яти календарних днів.

5.5. Дипломні (кваліфікаційні) проекти (роботи) виконуються на завершальному етапі навчання певного освітньо-кваліфікаційного рівня і передбачають:

- систематизацію, закріплення, розширення теоретичних і практичних знань зі спеціальності та застосування їх під час виконання конкретних наукових, технічних, економічних виробничих та інших завдань;

Голова експертної комісії

I.I. Мазур

- розвиток навичок самостійної роботи й оволодіння методикою дослідження та експерименту, пов'язаних з темою проекту (роботи).

Студенту надається право вибрати тему дипломного проекту (роботи), визначену випусковою кафедрою або запропонувати свою з обґрунтуванням доцільності її розроблення.

5.6. захист дипломних проектів (робіт) здійснюється як в Університеті, так і на підприємствах, в установах та організаціях, для яких тематика проектів (робіт), поданих для захисту, має науково-теоретичний або практичний інтерес.

Засідання державної екзаменаційної комісії із захисту дипломних проектів (робіт) мають відкритий (публічний) характер. На засідання можуть запрошуватись представники роботодавців, професори і викладачі інших навчальних закладів, працівники науково-дослідних інститутів тощо.

На захисті дипломних проектів (робіт), як правило, повинні бути присутні їхні керівники.

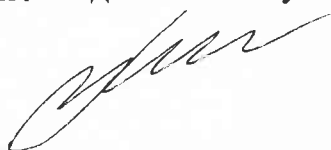
5.7. До складання державних екзаменів та до захисту дипломних (кваліфікаційних) робіт (проектів) допускаються студенти, які виконали навчальний план.

Допуск студентів до складання державних екзаменів та захисту дипломних проектів (робіт) оформляється наказом.

5.8. Для розкриття змісту дипломного проекту (роботи) студенту надається не більше ніж 20 хвилин. Після доповіді студент відповідає на запитання членів державної екзаменаційної комісії. Питання можуть стосуватися як теми виконаного проекту (роботи), так і мати загальний характер у межах змісту навчальних дисциплін (модулів) спеціальності й спеціалізації. З дозволу голови державної комісії питання можуть ставити всі присутні на захисті. Далі оголошується зміст відгуку керівника та рецензії. Після відповіді студента на зауваження, викладені у відгуках та рецензії, захист закінчується.

5.9. Рішення державної комісії про оцінювання ступеня досягнення кінцевих цілей освітньо-професійної підготовки студентів, виявленого під час

Голова експертної комісії

I.I. Мазур

складання екзаменів або захисту проекту (роботи), а також про присвоєння студентам кваліфікації та видавання дипломів (загального зразка чи з відзнакою) приймається на закритому засіданні державної комісії відкритим голосуванням звичайною більшістю голосів членів комісії, які брали участь у її засіданні. За однакової кількості голосів голос голови є вирішальним.

5.10. Захист дипломних проектів (робіт) оцінюється за шкалою ECTS та переводиться у національну шкалу і 100-бальну шкалу за нижнім значенням цієї шкали.

5.11. Результати захисту дипломних проектів (робіт), а також складання державних екзаменів оголошуються у цей самий день після оформлення протоколів засідання державної комісії.

У протоколі записуються оцінки, одержані на державних екзаменах або під час захисту дипломного проекту (роботи), виставлені в національній шкалі та шкалі ECTS; запитання, поставлені студентові; особливі думки членів державної комісії; вказується здобутий освітній рівень (кваліфікація), який надано; рекомендації про подальші академічні права випускника і видання диплома (звичайного зразка або з відзнакою).

5.12. Повторне складання (перескладання) державного екзамену і захист дипломного проекту (роботи) з метою підвищення оцінки не дозволяється.

5.13. Студенту, який захистив дипломний проект (роботу), склав державні екзамени відповідно до вимог освітньо-професійної програми підготовки, рішенням державної комісії присвоюється відповідний освітньо-кваліфікаційний рівень (кваліфікація), видається державний документ про вищу освіту (кваліфікацію).

5.14. Студенту, який отримав підсумкові оцінки «відмінно» за національною шкалою та оцінку «А» за шкалою ECTS не менше ніж з 75 відсотків усіх навчальних дисциплін та індивідуальних завдань, передбачених навчальним планом, а з інших навчальних дисциплін та індивідуальних завдань – оцінки «добре» за національною шкалою та В, С за шкалою ECTS, склав державні екзамени з оцінками «відмінно» за національною шкалою та А за

шкалою ECTS, захистив дипломний проект (роботу) з оцінкою «відмінно» за національною шкалою та А за шкалою ECTS, а також проявив себе в науковій (творчій) роботі, що підтверджується рекомендацією кафедри (предметної або циклової комісії), видається документ про вищу освіту (кваліфікацію) з відзнакою.

Додатковою вимогою для отримання диплома з відзнакою випускниками освітньо-кваліфікаційних рівнів «спеціаліст», «магістр» є наявність диплома з відзнакою освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр».

5.15. Студент, який під час складання державного екзамену або захисту дипломного проекту (роботи) отримав незадовільну оцінку (FX, F за шкалою ECTS), відраховується з Університету з правом повторної державної атестації. Йому видається академічна довідка встановленого зразка.

Повторна державна атестація особи здійснюється на компенсаційній основі за винятком випадків, коли вона була не атестована з поважних обставин, підтверджених документально.

Якщо захист дипломного проекту (роботи) визнається незадовільним, державна комісія встановлює, чи може студент подати на повторний захист той самий проект (роботу) з доопрацюванням, чи він зобов'язаний опрацювати нову тему, визначену відповідною кафедрою.

5.16. Якщо студент не з'явився на засідання державної екзаменаційної комісії для складання екзаменів або захисту дипломного проекту (роботи), то у протоколі комісії відзначається, що він не атестований у зв'язку з неявкою на засідання комісії.

5.17. Студент, який не склав державного екзамену, не захистив дипломний проект (роботу) або не атестований, допускається до повторного складання державних екзаменів чи захисту дипломного проекту (роботи) один раз протягом трьох років після закінчення вищого навчального закладу.

Перелік дисциплін, що виносяться на державні екзамени, для осіб, які не склали ці екзамени, визначається ОПП та навчальним планом, які діяли у рік закінчення студентом теоретичного навчання.

Голова експертної комісії

I.I. Мазур

Такому студенту після складання ним державного екзамену або захисту дипломного проекту (роботи) з позитивною оцінкою у національній шкалі у додаток до диплома вносяться дисципліни згідно з ОПП та навчальним планом, які діяли у рік закінчення студентом теоретичного навчання.

6. УМОВИ НАДАННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ВІДПУСТКИ, ЗАЛИШЕННЯ ДЛЯ ПОВТОРНОГО НАВЧАННЯ, ПЕРЕВЕДЕННЯ ТА ВІДРАХУВАННЯ ЗА АКАДЕМІЧНУ НЕУСПІШНІСТЬ

6.1. Академічна відпустка надається студенту у зв'язку із хворобою, якщо він не має академічних заборгованостей, на підставі його заяви та висновку ЛКК студентської поліклініки Університету.

6.2. Студенти можуть перервати навчання в Університеті у зв'язку з обставинами, які унеможливають виконання навчального плану (за станом здоров'я, у зв'язку з призовом на строкову військову службу, навчанням чи стажуванням в освітніх і наукових установах іноземних держав тощо) за умови їхнього документального підтвердження. Таким особам надається академічна відпустка.

6.3. Студент, який не виконав навчального плану з поважних причин (тривалі і часті захворювання – понад один місяць за семестр, складні сімейні обставини, зокрема, у зв'язку з необхідністю догляду за членами сім'ї тощо), не має підстав для отримання академічної відпустки та не має незадовільних оцінок за результатами семестрового контролю, може бути залишений на повторне навчання на цьому самому курсі за умови документального підтвердження поважних причин.

6.4. Студент першого курсу ОКР «бакалавр» не має права на повторне навчання на цьому самому курсі.

6.5. Студент другого та старших курсів, який має академічну заборгованість, може бути залишений на повторне навчання на цьому самому курсі тільки за власним бажанням і на компенсаційній основі у межах місць ліцензованого обсягу за умови зарахування протягом навчального року більш

ніж 30 кредитів з навчальних дисциплін (модулів), передбачених його індивідуальним навчальним планом.

6.6. При повторному навчанні перезараховуються кредити з модулів, з яких студент одержав оцінки A, B, C та D за шкалою ECTS.

6.7. Студент може бути відрахований з Університету:

- за власним бажанням;
- у зв'язку з переведенням до іншого вищого навчального закладу;
- за порушення умов договору про навчання (для студентів, які навчаються за кошти юридичних і фізичних осіб);
- за академічну неуспішність, якщо він:
  - за результатами семестрового контролю отримав оцінку «незадовільно», набравши менше ніж 26 балів (оцінка F у шкалі ECTS) з трьох і більше модулів;
  - отримав під час складання академічної заборгованості на комісії оцінку «незадовільно», набравши менше ніж 50 балів (оцінки FX або F у шкалі ECTS);
  - після завершення терміну роботи комісії має академічні заборгованості з трьох і більше модулів;
- за невиконання навчального плану, якщо він не виконав у межах встановленого йому граничного терміну індивідуальний навчальний план, не атестований або отримав оцінку «незадовільно» за результатами державної атестації;
- за порушення правил внутрішнього розпорядку Університету;
- в інших випадках, передбачених законами.

6.8. Відрахування студентів за порушення правил внутрішнього розпорядку погоджується з профспілковою організацією студентів.

6.9. Студенту, який відрахований з вищого навчального закладу, видається академічна довідка встановленого зразка та оригінал документа про повну загальну середню освіту.

6.10. Студентам, яким присвоєно освітньо-кваліфікаційні рівні (молодший спеціаліст, бакалавр, спеціаліст), видаються оригінали відповідних документів.

Голова експертної комісії

I.I. Мазур

До особової справи студента вкладаються: копія академічної довідки, що підписана керівником вищого навчального закладу та засвідчена гербовою печаткою, індивідуальний навчальний план студента (залікова книжка), засвідчений печаткою декана, студентський квиток, навчальна картка студента.

6.11. До академічної довідки вносяться відомості про зараховані навчальні дисципліни (модулі) – обсяг у кредитах та оцінки за національною шкалою та шкалою ECTS окремо за кожний семестр. Навчальні дисципліни (модулі), з яких студент одержав незадовільні оцінки, до академічної довідки не вносяться.

Студентам, які вибули з першого курсу вищого навчального закладу і не мають зарахованих навчальних дисциплін (модулів), видається академічна довідка з відповідним записом.

6.12. Поновлення осіб до складу студентів здійснюється приймальною комісією вищого навчального закладу, як правило, під час канікул. Наказ про поновлення до складу студентів видається на підставі позитивного рішення приймальної комісії та за умови ліквідації особою академічної різниці в навчальних планах.

Перелік документів та терміни їхнього подання до приймальної комісії, а також терміни ліквідації академічної різниці в навчальних планах встановлює приймальна комісія за поданням керівника навчально-наукового інституту або Інституту дистанційного навчання.

6.13. Особа, яка навчалася за кошти державного бюджету та була відрахована з причин, не пов'язаних з академічною неуспішністю, невиконанням навчального плану та порушенням правил внутрішнього розпорядку навчального закладу, користується пріоритетним правом під час поновлення на місце, що фінансується за рахунок коштів державного бюджету, за умови його наявності.

У разі відсутності вакантного місця державного замовлення вищезгадана особа, а також будь-яка інша особа, яка бажає продовжити навчання, може бути поновлена до складу студентів з оплатою навчання за рахунок коштів місцевого

бюджету, галузевих міністерств, відомств, підприємств, організацій, установ та фізичних осіб за умови наявності вакантних місць ліцензованого обсягу.

Будь-яка особа може претендувати на поновлення на вакантне місце державного замовлення на конкурсній основі.

6.14. Поновлення студентів на перший курс ОКР «бакалавр» не здійснюється.

6.15. Ректор Університету має право поновити на другий курс студента, який був відрахований з першого курсу, якщо його академічна заборгованість становить не більше від трьох навчальних дисциплін (модулів), передбачених індивідуальним навчальним планом та за умови її ліквідації до початку навчання на другому курсі.

6.16. Перезарахування результатів раніше складених студентом модулів (навчальних дисциплін) згідно з індивідуальним навчальним планом здійснюється деканом навчально-наукового інституту, за умови ідентичності їхніх назв, обсягу та форм підсумкового контролю. Спірні питання щодо перезарахування результатів екзаменів та заліків вирішує завідувач відповідної кафедри, порівнявши навчальні програми цих модулів.

6.17. Переведення студентів, які навчаються за ОКР «бакалавр», з одного напрямку підготовки на інший або з однієї форми навчання на іншу дозволяється за умов ідентичності предметів, з яких складались вступні випробування, а також якщо академічна різниця навчальних планів не перевищує 10 кредитів ECTS.

6.18. Переведення студентів, які навчаються за освітньо-кваліфікаційними рівнями «спеціаліст», «магістр», з однієї спеціальності на іншу не допускається.

6.19. Переведення студентів, які навчаються за ОКР «бакалавр» на базі повної загальної середньої освіти, на навчання за скороченим терміном на базі ОКР «молодший спеціаліст» не дозволяється.

6.20. Переведення студентів здійснюється під час канікул з урахуванням форми навчання.

6.21. Студенту, який поновлений в Університеті, видається індивідуальний навчальний план (залікова книжка) з проставленими (перезарахованими) модулями (навчальними дисциплінами) з відповідними оцінками (за національною шкалою та шкалою ECTS), одержаними в іншому навчальному закладі. Перезарахування модулів здійснює декан інституту.

6.22. До особової справи студента (переведеного з іншого вищого навчального закладу або поновленого) вкладаються: витяг з наказу про зарахування, заява, академічна довідка.

6.23. Особи, які мають документ про освіту закордонного зразка і бажають перевестися, поновитися або одержати другу вищу освіту в Університеті, повинні звернутися в Комісію з нострифікації Департаменту міжнародних зв'язків МОН для отримання документа, що підтверджує освіту, одержану за кордоном.

6.24. Порядок переведення, відрахування та поновлення студентів, надання студентам академічної відпустки та залишення на повторне навчання регламентується відповідними нормативними документами Міністерства освіти і науки України.

7. ОСОБЛИВІ УМОВИ

Випадки, не передбачені цим Положенням, особливі обставини та ситуації на підставі заяви студента та обґрунтованого подання декана розглядає та вирішує Ректор або призначений ним відповідний проректор. Рішення Ректора є остаточним.

Означення термінів та понять

Академічна мобільність студента – це можливість послідовного навчання студента у різних ВНЗ, отримання додаткових можливостей поглиблення своїх знань, умінь, накопичення кредитів, одержання доступу до визнаних освітніх і наукових центрів. Документи Болонського процесу передбачають два види академічної мобільності студентів – «вертикальну» та «горизонтальну». Під вертикальною мобільністю розуміють повне навчання студента за певним освітньо-кваліфікаційним рівнем у національному чи закордонному ВНЗ, під горизонтальною – навчання там протягом певного обмеженого часу (семестр, рік).

Атестація студента з модуля – оцінювання викладачем знань та умінь студента з модуля, яке закінчується виставленням семестрової оцінки за національною шкалою.

Вибіркові модулі – це модулі, які студент вибирає за власним бажанням і які після внесення до індивідуального навчального плану стають обов'язковими для вивчення, а також модулі, які студент хоче вивчити додатково, понад обсяги, встановлені навчальними планами і програмами. За бажанням студента їх перелік може бути включений до додатка до диплома.

Державна атестація – це підсумковий контроль за результатами навчання на певному освітньо-кваліфікаційному рівні, що здійснюється у формі державного екзамену або захисту дипломних проектів (робіт) з метою оцінювання рівня знань та вмінь студента, які він повинен продемонструвати, для підтвердження відповідності набутих ним компетенцій нормативним вимогам.

Державна екзаменаційна комісія – тимчасовий орган у навчальному закладі третього і четвертого рівнів акредитації, який створюється для організації та проведення державної атестації.

Державний екзамен – це форма підсумкової оцінки засвоєння студентами теоретичного та практичного матеріалу, що здійснюється як контрольний захід.

Дипломний проект (робота) – це індивідуальне завдання науково-дослідницького, творчого чи проектно-конструкторського характеру, яке студент виконує самостійно на завершальному етапі фахової підготовки.

Диференційований залік – форма семестрового контролю, яка полягає у підведенні підсумку виконання студентом курсових проектів (робіт), проходження практики, засвоєння ним навчального матеріалу навчальної дисципліни тощо.

Підведення підсумку засвоєння студентом навчального матеріалу модуля здійснюється виключно на підставі результатів виконання індивідуальних завдань (розрахункових, графічних тощо), виконання та захисту лабораторних робіт і залікового контролю, передбачених робочою програмою модуля.

Екзамен – форма оцінювання знань та умінь студента, набутих ним під час вивчення навчальної дисципліни, на підставі результатів поточного та екзаменаційного контролів.

Екзаменаційна оцінка (ЕО) – це кількість балів у 100-бальній шкалі, отриманих студентом на екзамені за результатами поточного та екзаменаційного контролів.

Екзаменаційний контроль (ЕК) – оцінювання результатів вивчення студентом теоретичного навчального матеріалу навчальної дисципліни.

ECTS (European Credit Transfer and Accumulating System) – Європейська кредитно-трансферна та накопичувальна система. Ця система орієнтована на студента для накопичення і трансферу кредитів на засадах прозорості результатів навчання і навчального процесу, а також сприяння мобільності студентів. Трансфер кредитів гарантується відповідними угодами між університетами, що скеровують та приймають на навчання, та самим студентом.

Заліковий контроль (ЗК) – це форма контрольного заходу для дисциплін, з яких передбачений диференційований залік.

Залікова оцінка (ЗО) – це кількість балів у 100-бальній шкалі, отриманих студентом за результатами диференційованого заліку.

Засоби оцінювання знань та вмінь – набір завдань (тестів), проектів та робіт, які використовують для прийняття рішення щодо рівня засвоєння студентом змістових модулів або модуля загалом. Засоби оцінювання застосовуються навчальним закладом для формального визначення рівня оволодіння студентом необхідними для зарахування кредитів компетенціями, а також можуть використовуватися студентом для самооцінювання та самоконтролю.

Змістовий модуль (ЗМ) – логічно завершена частина навчальної дисципліни, яка виноситься на модульний контроль і засвоєння якої дає змогу студенту здобути одну або декілька компетенцій.

Індивідуальне завдання – форма організації навчального процесу, яка передбачає виконання завдань студентом самостійно під керівництвом викладача і має на меті поглиблення, узагальнення та закріплення знань, які він отримав у ході навчання, а також застосування цих знань на практиці. Рекомендується запровадження комплексних індивідуальних завдань із залученням до їхнього виконання декількох студентів для формування навиків групової роботи та набуття досвіду комплексного виконання завдань.

Індивідуальний навчальний план – це нормативний документ, за яким здійснюється навчання студента упродовж навчального року з урахуванням вимог ОПП відповідного освітньо-кваліфікаційного рівня підготовки та його особистих освітньо-професійних інтересів і потреб. Формування індивідуального навчального плану студента за певним напрямом (спеціальністю) передбачає можливість індивідуального вибору модулів з дотриманням послідовності їхнього вивчення відповідно до структурно-логічної схеми підготовки фахівця.

Компетенції – знання та вміння студента, що характеризують його здатність розуміти, виконувати, відображати та пізнавати те, що вимагається освітньо-кваліфікаційною характеристикою фахівця після закінчення вивчення навчального матеріалу окремого модуля або навчання на певному освітньо-кваліфікаційному рівні.

Конкурсна оцінка (КО) – це оцінка, яка складається з суми конкурсної рейтингової оцінки (КРО) особи у 100-бальній шкалі та кількості додаткових балів (ДБ) за наукові й навчальні досягнення:

$$КО = КРО + ДБ, \quad (1)$$

де ДБ визначається згідно з додатком 3. Максимальна кількість додаткових балів, які враховуються у конкурсній оцінці, не може перевищувати 5 балів.

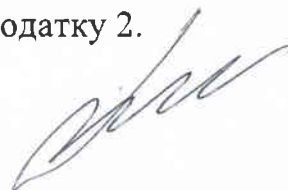
Контрольний захід (КЗ) – оцінювання результатів вивчення студентом логічно самостійного блока навчальної інформації, який забезпечує досягнення чітко визначених результатів навчання.

Кредитно-модульна система організації навчального процесу (КМСОНП) – це модель організації навчального процесу, яка ґрунтується на ECTS. Вона передбачає використання модульних технологій навчання, кредитного виміру навчального навантаження студента, забезпечення прозорості результатів навчання, можливості накопичення та перезарахування кредитів з метою сприяння його академічній мобільності.

Кредит – умовна одиниця вимірювання («вартість») обсягу роботи, необхідного середньому студенту для оволодіння компетенціями, визначеними освітньо-кваліфікаційною характеристикою.

Критерії оцінювання знань та вмінь – система вимог (опис та кількісний вимір) до рівня знань та вмінь студента, які він повинен продемонструвати для підтвердження набутих ним компетенцій.

Критерії оцінювання знань та вмінь студента за результатами вивчення навчального матеріалу модуля, а також критерії оцінювання якості дипломних та курсових проектів (робіт) наведено в додатку 2.

Модуль – поіменована, цілісна, чітко структурована та у певний спосіб документована змістова складова програми підготовки фахівця, яка повинна бути засвоєна студентом за допомогою реалізації різних форм навчального процесу (аудиторні заняття, практика, курсовий проект (робота), дипломний проект (робота), самостійна робота, контрольні заходи) і забезпечує здобуття ним відповідних компетенцій.

Модуль – це навчальна дисципліна, практика, курсовий проект (робота), дипломний проект (робота) тощо. Модуль обов'язково передбачає поточний і підсумковий контроль (екзамен, диференційований залік, залік). Зазвичай модуль є змістовою складовою ОПП, але може бути і незалежною від цієї програми навчальною одиницею (наприклад, навчальна дисципліна, яку студент хоче вивчити додатково, понад обсяги, встановлені навчальними планами і програмами).

Модульний контроль (МК) – оцінювання результатів навчання студента із вивчення навчального матеріалу змістового модуля за результатами поточного контролю та контрольного заходу.

Модульна оцінка (МО) – сума балів, одержаних студентом за результатами контрольного заходу та поточного контролю з певного змістового модуля.

Навчальна дисципліна – це один або декілька змістових модулів, об'єднаних за змістом освіти будь-якої галузі діяльності або сукупності галузей діяльності, з визначенням необхідного рівня сформованості певної сукупності знань та умінь, передбачених для засвоєння студентом.

Навчальний план – це нормативний документ, що регламентує навчання студентів за певним освітньо-кваліфікаційним рівнем і розробляється відповідно до освітньо-професійної програми підготовки фахівця та структурно-логічної схеми, визначає графік навчального процесу, перелік та обсяг нормативних і вибіркового навчальних дисциплін, види навчальних занять та їхній обсяг, форми контролю.

Організація навчального процесу – це система організаційних, дидактичних та методичних заходів, спрямованих на реалізацію освітньо-професійної програми підготовки фахівців.

Освітньо-кваліфікаційна характеристика (ОКХ) – це інтегрована характеристика, яка являє собою сукупність вимог до фахівця чи професіонала, виражених у формі компетенцій, які він повинен набути під час навчання на певному освітньо-кваліфікаційному рівні, що відображають його готовність самостійно застосовувати знання, уміння та особисті якості для виконання сукупності певних видів професійної діяльності та розв'язання комплексу узагальнених задач.

Освітньо-професійна програма (ОПП) – це узгоджений набір модулів, засвоєння яких необхідне для успішного закінчення навчання на певному освітньо-кваліфікаційному рівні. ОПП формується на підставі освітньо-кваліфікаційної характеристики і визначає нормативний термін навчання за певним напрямом або спеціальністю відповідного освітньо-кваліфікаційного рівня, встановлює вимоги до змісту, обсягу та рівня освіти й професійної підготовки фахівця.

Оцінка рейтингова семестрова (семестрова рейтингова оцінка) – Опс_j – це індивідуальний показник успішності студента, тобто інтегральна числова оцінка його знань та вмінь за окремий (*j*-й) семестр.

Семестрову рейтингову оцінку розраховують за семестровими оцінками з модулів із урахуванням вагового коефіцієнта кожного модуля за формулою:

$$Op_{sci} = \frac{1}{k_j} \sum_{i=1}^m k_i * CO_i, \quad (2)$$

де *m* - кількість модулів у *j*-му семестрі; *k_i* - кількість кредитів з *i*-го модуля у *j*-му семестрі.

$k_j = \sum_{i=1}^m k_i$ - кількість кредитів за *j*-й семестр з *m* модулів індивідуального навчального плану студента.

Оцінка рейтингова студента (рейтингова оцінка студента) – РО – інтегральна числова оцінка знань студента, яка визначається за семестровими рейтинговими оцінками та результатами контролю його залишкових знань з певних модулів, порядок та терміни здійснення якого регламентуються відповідним наказом ректора.

Рейтингова оцінка студента за N семестрів визначається за формулою:

$$PO = \frac{1}{N} \sum_{j=1}^N O_{pсi} + \frac{1}{2K} \sum_{i=1}^n k_i * O_{зi}, \quad (3)$$

де N – кількість семестрів; n – кількість модулів, з яких здійснювався контроль залишкових знань студента; K – загальна кількість кредитів згідно з навчальним планом підготовки фахівця певного освітньо-кваліфікаційного рівня; $O_{зi}$ – оцінка студента за результатами контролю його залишкових знань з i -го модуля в 100-бальній шкалі (враховують тільки позитивні оцінки); k_i – кількість кредитів i -го модуля.

У разі неявки студента на контроль залишкових знань з поважних причин, підтверджених документально, студент з дозволу деканату має право на його проведення у інший час, визначений відповідною кафедрою.

В усіх інших випадках $O_{зi}$ приймається такою, що дорівнює нулю.

Оцінка рейтингова конкурсна (конкурсна рейтингова оцінка) – КРО – це підсумкова рейтингова оцінка особи, яка завершила навчання за ОКР «бакалавр» або «спеціаліст» в Університеті, обчислена як сума рейтингової оцінки студента та його оцінок з державних атестацій з відповідними ваговими коефіцієнтами за формулою:

$$KPO = k_0 * PO + k * O_{да} = k_0 * PO + k \sum_{i=1}^x k_i * O_{даi}, \quad (4)$$

де $O_{ДА}$ – оцінка студента за результатами S державних атестацій; $k_0 = 0,75$, $k = 0,25$ – вагові коефіцієнти рейтингової оцінки студента (PO) та оцінки студента за результатами державних атестацій ($O_{ДА}$); $O_{ДАi}$ – оцінка студента за результатами i - ї державної атестації; k_i – ваговий коефіцієнт оцінки за результатами i - ї державної атестації, якщо $\sum_{i=1}^s k_i = 1$. Значення вагових коефіцієнтів k_i за пропозицією Науково-методичної ради Університету затверджує Ректор Університету.

Підсумковий контроль – модульні і/або семестровий контролі, метою яких є оцінювання результатів навчання на окремих його етапах.

Поточний контроль (ПК) – оцінювання практичної компоненти інтегрованих знань студента з конкретного модуля.

Поточний контроль реалізується у формі захисту лабораторних, розрахункових, графічних або розрахунково-графічних робіт, практичних завдань, рефератів, окремих розділів курсових проектів (робіт), звітів з практик тощо, передбачених робочою програмою модуля.

Результати навчання – результати оцінювання компетенцій, набутих студентом після завершення вивчення навчального матеріалу окремого модуля або закінчення навчання на певному освітньо-кваліфікаційному рівні.

Результати навчання (тобто те, що студент повинен знати, розуміти і/або вміти продемонструвати після закінчення навчання) визначаються за відповідними критеріями оцінювання знань та вмінь.

Рейтинг студента – це його порядкова позиція серед студентів певного курсу певної бакалаврської програми або певної спеціальності, визначена після закінчення семестру на підставі його відповідних рейтингових оцінок.

Робочий навчальний план – це нормативний документ, що регламентує навчання студентів упродовж поточного навчального року і

визначає графік навчального процесу, конкретизує види навчальних занять, їхній обсяг, форми контролю за семестрами, триместрами тощо.

Семестровий контроль (СК) – екзамен або диференційований залік з навчального матеріалу, обсяг якого визначений робочою програмою модуля за семестр.

Семестрова оцінка (СО) – це сумарна модульна або екзаменаційна оцінка чи залікова оцінка.

Семестрова оцінка за національною шкалою оцінювання знань – оцінка, яка визначається за допомогою трансформації семестрової оцінки, вираженої у 100-бальній шкалі, у систему оцінок за чотирибальною шкалою: «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно» (див. таблицю).

Сумарна модульна оцінка (СМО) – це сума модульних оцінок із певної навчальної дисципліни, яка виставляється на підставі результатів контрольних заходів та поточного контролю за семестр. Максимальне значення сумарної модульної оцінки становить 100 балів.

Тест – діагностична система завдань, яка призначена для оцінювання знань та умінь студентів.

Тест характеризується певним рівнем складності (див. додаток 4).

Критерії оцінювання знань та вмінь студента

1. Критерії оцінювання знань та вмінь студента за результатами вивчення навчального матеріалу модуля у 100-бальній шкалі та шкалі ECTS:

- **100–88 балів – оцінка А («відмінно»)** виставляється за високий рівень знань (допускаються деякі неточності) навчального матеріалу модуля, що міститься в основних і додаткових рекомендованих літературних джерелах, вміння аналізувати явища, які вивчаються, у їхньому взаємозв'язку і розвитку, чітко, лаконічно, логічно, послідовно відповідати на поставлені запитання, вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач;
- **87–80 балів – оцінка В («дуже добре»)** виставляється за знання навчального матеріалу модуля вище від середнього рівня, включаючи розрахунки, аргументовані відповіді на поставлені запитання (можлива невелика кількість неточностей), вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач;
- **79–71 бал – оцінка С («добре»)** виставляється за загалом правильне розуміння навчального матеріалу модуля, включаючи розрахунки, аргументовані відповіді на поставлені запитання, які, однак, містять певні (неістотні) недоліки, за вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач;
- **70–61 бал – оцінка D («посередньо»)** виставляється за посередні знання навчального матеріалу модуля, мало аргументовані відповіді, слабе застосування теоретичних положень під час розв'язання практичних задач;
- **60–50 балів – оцінка E («задовільно»)** виставляється за слабкі знання навчального матеріалу модуля, неточні або мало аргументовані відповіді,

з порушенням послідовності викладення, за слабе застосування теоретичних положень під час розв'язання практичних задач;

- **49–26 балів – оцінка FX («незадовільно» з можливістю повторного складання екзамену)** виставляється за незнання значної частини навчального матеріалу модуля, істотні помилки у відповідях на запитання, невміння застосувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач;
- **25–00 балів – оцінка F («незадовільно» з обов'язковим повторним вивченням модуля)** виставляється за незнання значної частини навчального матеріалу модуля, істотні помилки у відповідях на запитання, невміння орієнтуватися під час розв'язання практичних задач, незнання основних фундаментальних положень.

2. Якість випускних кваліфікаційних робіт (магістерських, дипломних робіт (проектів) оцінюється за такими критеріями:

- наявність обґрунтування актуальності теми, відповідності її сучасному рівню розвитку науки і техніки, виробництва;
- самостійність розв'язання поставленої задачі, проектного рішення, виконання розрахунків, креслень, графіків, економічного аналізу;
- реальність дипломного проекту (роботи), можливість використання одержаних результатів у виробництві, урахування питань енергоощадності та ресурсозбереження;
- наявність елементів науково-дослідного характеру;
- використання систем автоматизованого проектування, пакетів прикладних програм, спеціалізованого програмного забезпечення тощо;
- оформлення пояснювальної записки, графічних матеріалів відповідно до вимог конструкторської та технологічної документації, ДСТУ;
- відповідність рішень, які приймаються, сучасним нормам та вимогам до охорони праці.

3. Якість курсових проектів (робіт) оцінюється за такими критеріями:

- відповідність змісту курсового проекту (роботи) завданню та вимогам навчально-методичних рекомендацій щодо його виконання;
- самостійність розв'язання поставленої задачі, проектного рішення, виконання розрахунків, креслень, графіків та таблиць;
- наявність елементів науково-дослідного характеру;
- використання комп'ютерних технологій;
- оформлення пояснювальної записки, графічних матеріалів згідно з вимогами конструкторської та технологічної документації, ДСТУ.

Додаткові бали за наукові й навчальні досягнення

1. Наукові праці:

у фахових журналах та міжнародних виданнях	2,0 бали
у фахових вісниках і збірниках вищих навчальних закладів та академічних установ.....	1,5 бала
у нефахових збірниках та журналах.....	1,0 бал
у студентських збірниках.....	0,5 бала

2. Тези доповідей на наукових конференціях:

міжнародних.....	2,0 бали
загальнодержавних.....	1,5 бала
Університету та інших вищих навчальних закладів.....	1,0 бал
студентських.....	0,5 бала

3. Призові місця в другому турі Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт:

I місце	2,0 бали
II місце	1,5 бала
III місце	1,0 бал

4. Призові місця в другому турі Всеукраїнської студентської олімпіади з навчальних дисциплін або спеціальностей:

I місце	2,0 бали
II місце	1,5 бала
III місце	1,0 бал

Примітка. Максимальна кількість додаткових балів за наукові та навчальні досягнення, які враховуються у конкурсній оцінці, не може перевищувати 5 балів.

Голова експертної комісії

I.I. Мазур

Рекомендації до формування завдань для контрольних заходів та екзаменаційного контролю

1. На всіх рівнях підготовки використовувати тести 1–3 рівнів складності. Тести 4-го рівня складності доцільно використовувати під час приймання екзаменів з кандидатського мінімуму, при проведенні фахових конкурсів, олімпіад тощо.

2. Завдання повинні включати достатню кількість тестів різного рівня складності, необхідного для об'єктивного оцінювання знань та умінь студента, беручи до уваги, що:

– тест першого рівня складності забезпечує контроль рівня знань приблизно на границі «незадовільно-задовільно» і оцінюється, як правило, 1–2 балами.

– тести другого рівня складності забезпечують контроль рівня знань та умінь на границі «задовільно-добре» і оцінюється, як правило, 3–5 балами.

– тести третього рівня складності забезпечують контроль рівня знань та умінь на границі «добре-відмінно» і оцінюється, як правило, 6–10 балами.

Тести першого рівня складності використовують для перевірки якості засвоєння діяльності на рівні «розпізнавання». До них належать завдання на розпізнавання, розрізнення, класифікацію об'єктів, явищ і понять.

Тести на розпізнавання містять одну істотну операцію – вибір із альтернативи «так– ні».

Приклади:

1. Чи ґрунтується декомпозиційність на аналітичних засадах та здатності порівневого роздрібнення об'єкта діагностики з метою деталізованого оцінювання його параметрів та характеристик? (Так).

2. Чи конкретизує методика діагностики певний перелік операцій, дій, формул, бізнес-індикаторів, критеріїв, які використовуються для діагностики визначеного об'єкта? (Так).

Тести на розрізнення містять «завади», які створюються присутністю багатьох варіантних відповідей.

Приклади:

1. До функцій діагностики належать:

а) інформаційна, аналітична, ідентифікаційна;

б) фактологічна, нормативна;

в) формалізована, неформалізована;

г) монокритеріальна, полікритеріальна.

2. До споживчих параметрів продукції підприємства відносять:

а) економічні;

б) маркетингові;

в) організаційні;

г) технічні.

Тести на класифікацію

Приклади:

1. За ознакою пріоритетності виділяють такі види цілей:

а) допоміжні;

б) кінцеві;

в) комплексні;

г) фінансово-економічні.

2. За характером встановлення виокремлюють критерії:

а) дискретні, інтервальні;

б) універсальні, спеціалізовані, спеціальні;

в) формалізовані, неформалізовані;

г) рекомендаційні, інформаційні.

Тести другого рівня складності використовують для перевірки якості засвоєння на рівні репродуктивної діяльності, на основі якої студент здатний

самостійно відтворювати засвоєні знання та навички і застосовувати їх в типових ситуаціях, що не вимагають створення нової інформації. До них належать:

Тести-постановки, в яких навмисне пропущено слово, фраза, формула або інший істотний елемент тексту.

Приклади:

1. .... передбачає врахування усіх елементів, компонентів, чинників, взаємозв'язків та взаємодії між ними з метою формування комплексного уявлення про об'єкт діагностики та охоплення усіх істотних складових

Еталонна відповідь: системність.

2. .... – це ключові показники, які формують орієнтири та відображають тенденції розвитку підприємства відповідно до цілей та потреб суб'єктів діагностики.

Еталонна відповідь: індикатори.

Конструктивні тести, відповідь на які вимагає виконання декількох істотних операцій.

Приклад:

1.Що таке соціально-економічна діагностика діяльності підприємства? Соціально-економічна діагностика діяльності підприємства передбачає цільове оцінювання його стану, тенденцій та перспектив розвитку (1) на основі системи індикаторів (2) з метою інформаційного забезпечення прийняття обґрунтованих управлінських рішень (3), спрямованих на усунення проблемних моментів та слабких сторін організації чи використання шансів умов функціонування і сильних позицій підприємства із врахуванням соціальної складової (4).

Відповідь на цей тест вимагає виконання чотирьох істотних операцій.

Тести третього рівня складності використовують для перевірки якості засвоєння на рівні продуктивної діяльності, на основі якої студент здатний застосувати засвоєну інформацію для прийняття рішень у нетипових ситуаціях. До них належать нетипові задачі на застосування знань у реальній практичній діяльності.

Приклад:

1. У таблиці наведено показники використання матеріальних ресурсів на підприємстві у 2013 році та 2014 роках в умовах ЗЕД.

Динаміка показників використання матеріальних ресурсів

Показники	2013 рік	2014 рік
1. Обсяг продукції у порівняних цінах, млн. грн.	138,97	143,9
2. Собівартість продукції, млн. грн.	109,33	138,3
3. Матеріальні витрати на виробництво продукції, млн. грн.	87,38	100,26

Визначити:

1. Абсолютний приріст та відносні темпи зростання показників.
2. Коефіцієнти оборотності матеріалів.
3. Тривалості обороту матеріалів, дні.
4. Матеріаломісткість продукції.
5. Матеріаловіддачу продукції.
6. Питому вагу матеріальних витрат в собівартості продукції.

Відповіді:

№ з/п	Показники	2013	2014
1.	Абсолютний приріст та відносні темпи зростання показників	Абсолютний приріст	Відносні темпи зростання
	Обсяг продукції у порівняних цінах, млн. грн.	4,93	1,04
	Собівартість продукції, млн. грн.	28,97	1,26
	Матеріальні витрати на виробництво продукції, млн. грн.	12,88	1,15
2.	Коефіцієнти оборотності матеріалів	1,25	1,38
3.	Тривалості обороту матеріалів, дні	292	264,5
4.	Матеріаломісткість продукції	0,63	0,70
5.	Матеріаловіддача продукції	1,59	1,44
6.	Питома вага матеріальних витрат в собівартості продукції	79,92	72,50

Тести четвертого рівня складності використовують для виявлення уміння студента приймати рішення в проблемних, непередбачених ситуаціях. Їхнє розв'язання передбачає творчу діяльність, під час якої створюється об'єктивно новий результат. Для них складно створити еталонну відповідь, тому вони мають перевірятися експертами (комісією).

Голова експертної комісії

I.I. Мазур

Приклад:

1. Проаналізуйте діяльність Національного університету «Львівська політехніка» на засадах системи цілей. Яка із стратегій міжнародного економічного розвитку найбільш оптимальна в майбутньому? Виділіть при цьому альтернативні стратегії. Визначте цілі кожної із зацікавлених груп у діяльності ВУЗу та механізми реалізації цих цілей.

**Завідувач кафедри
зовнішньоекономічної та митної
діяльності
д.е.н., проф.**

Мельник О.Г.

Голова експертної комісії

І.І. Мазур

ВИТЯГ
з Єдиного реєстру об'єктів державної власності
щодо державного майна

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

(суб'єкт управління, який здійснює управління майном)

I. Відомості про юридичну особу (балансоутримувача державного майна)

Код за ЄДРПОУ 02071010
Повне найменування НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ "ЛЬВІВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА"
Місцезнаходження 79013 М.ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКИЙ Р-Н, ВУЛИЦЯ СТЕПАНА БАНДЕРИ, 12

II. Відомості про державне майно

№ з/п	Рєєстровий номер структурної компоненти*	Код за ЄДРПОУ** та назва структурної компоненти	Код та назва структурної компоненти згідно з класифікатором державного майна***				
А	Б	В	Г				
яка включає:							
№ з/п	Рєєстровий номер майна*	Назва майна	Місцезнаходження майна	Вартість майна на дату інвентаризації, тис грн	Розмір земельної ділянки / площа забудови, кв.м	Частина майна (так)	Ознака****
	Код та назва майна відповідно до класифікатора державного майна***			первісна	Розмір / площа об'єкта, пог.м / кв.м		
				Інвентарний номер майна	залишкова		
1	2	5	6	7	10	12	13
	3			8	11		
	4			9			

1	02071010.5	Національний університет "Львівська політехніка"	109 - Об'єкти освіти та науки			
яка включає:						
1.1	02071010.5.ЦЛЯЮСЕ002	Гуртожиток №1	м. Львів, вул. Бой-Желенського. 14	15894,0	1970	2ч
	1130.2 Гуртожитки для студентів вищих навчальних закладів			15894,0	7936 кв. м	
	38073001			01.10.2015		
1.2	02071010.5.ЦЛЯЮСЕ003	Гуртожиток №3	м. Львів, вул. Карпинця, 27	10104,0	1260	2ч
	1130.2 Гуртожитки для студентів вищих навчальних закладів			0,0	5364 кв. м	
	38075002			01.10.2015		
1.3	02071010.5.ЦЛЯЮСЕ004	Гуртожиток №4	м. Львів, вул. Сахарова, 25	11353,0	1280	
	1130.3 Гуртожитки для учнів навчальних закладів			0,0	5834 кв. м	
	38159003			01.10.2015		
1.4	02071010.5.ЦЛЯЮСЕ005	Гуртожиток №5	м. Львів, вул. Лукаша, 4	14251,0	1630	2ч
	1130.2 Гуртожитки для студентів вищих навчальних закладів			0,0	7460 кв. м	
	38102004			01.10.2015		
1.5	02071010.5.ЦЛЯЮСЕ006	Гуртожиток №6	м. Львів, вул. Сахарова, 27	15710,0	1260	
	1130.2 Гуртожитки для студентів вищих навчальних закладів			0,0	5890 кв. м	
	38199005			01.10.2015		
1.6	02071010.5.ЦЛЯЮСЕ007	Гуртожиток №7	м. Львів, вул. Лукаша, 1	9537,0	1130	2ч
	1130.2 Гуртожитки для студентів вищих навчальних закладів			0,0	4426 кв. м	
	38103006			01.10.2015		
1.7	02071010.5.ЦЛЯЮСЕ008	Гуртожиток №8	м. Львів, вул. Сахарова, 23	23339,0	2315	2ч
	1130.2 Гуртожитки для студентів вищих навчальних закладів			0,0	12540 кв. м	
	38081007			01.10.2015		
1.8	02071010.5.ЦЛЯЮСЕ010	Гуртожиток №9	м. Львів, вул. Лукаша, 2	9528,0	1130	2ч
	1130.2 Гуртожитки для студентів вищих навчальних закладів			0,0	4517 кв. м	
	38077008			01.10.2015		
1.9	02071010.5.ЦЛЯЮСЕ011	Гуртожиток №10	м. Львів, вул. Відкрита, 1	23118,0	2570	2ч
	1130.2 Гуртожитки для студентів вищих навчальних закладів			0,0	13820 кв. м	
	38202009			01.10.2015		
1.10	02071010.5.ЦЛЯЮСЕ012	Гуртожиток №11	м. Львів, вул. Лукаша, 5	34364,0	1132	2ч
	1130.2 Гуртожитки для студентів вищих навчальних закладів			0,0	10023 кв. м	
	38249010			01.10.2015		

В. о. директора Департаменту

В. Мудра

1

Голова експертної комісії

І.І. Мазур

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
1.11	02071010.5 ЦІЛІЮСЕ013			Гуртожиток №12	м. Львів, вул. Лазаренка, 38								
	1130.2 Гуртожитки для студентів вищих навчальних закладів												
	3810011												
1.12	02071010.5 ЦІЛІЮСЕ014			Гуртожиток №13	м. Львів, вул. Лазаренка, 36								
	1130.2 Гуртожитки для студентів вищих навчальних закладів												
	3828012												
1.13	02071010.5 ЦІЛІЮСЕ015			Гуртожиток №14	м. Львів, вул. Лазаренка, 40								
	1130.2 Гуртожитки для студентів вищих навчальних закладів												
	38030013												
1.14	02071010.5 ЦІЛІЮСЕ016			Гуртожиток №15	м. Львів, вул. Лазаренка, 42								
	1130.2 Гуртожитки для студентів вищих навчальних закладів												
	38143014												
1.15	02071010.5 ЦІЛІЮСЕ017			Гуртожиток №16	м. Львів, вул. Лазаренка, 48								
	1130.2 Гуртожитки для студентів вищих навчальних закладів												
	38189015												

III. Зведені дані щодо державного майна

Усього: структурних компонентів

майна 1 (кількість)

залишковою вартістю 15 (кількість)

17442,0 (тис. грн)

* Номер, який присвоюється кожному окремо визначеному об'єкту державної власності під час первинного внесення його до Єдиного реєстру об'єктів державної власності, залишається незмінним і не повторюється на всій території України.

** Якщо структура компонента є суб'єктом Єдиного державного реєстру підприємств та організацій України без статусу юридичної особи (філія, відділення, представництво та інший відокремлений підрозділ), просявляється її код за ЄДРПОУ за повним найменуванням.

*** Визначається відповідно до Класифікатора державного майна

**** Відповідно до коду.

1 - майно, що не ввійшло до статутних капіталів (паївних фондів) господарських товариств; 2 - майно передано в оренду в цілому; 2ч - майно передано в оренду частково; 3 - майно передано в концесію; 3ч - майно передано в концесію частково; 4 - майно передано в лізинг; 4ч - майно передано в лізинг частково; 5 - майно передано в заставу; 5ч - майно передано в заставу частково; 6 - майно, виділене для спільної діяльності; 6ч - майно, виділене для спільної діяльності частково.

У графі 10 заповнюються для земельних ділянок - розмір земельної ділянки, кв. м, для будівель, споруд - площа забудови, кв. м. Якщо об'єкт обліковується як частина майна, у графі 12 просявляється "так".

В. о. директора Департаменту

В. Мудра

Голова експертної комісії

І.І. Мазур

УКРАЇНА

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЛЬВІВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

вул. С. Бандери, 12, Львів, 79013, тел. (380-32) 237-49-93, 258-27-58, факс: (380-32) 258-26-80
ел. пошта: coffice@lp.edu.ua, інтернет: www.lp.edu.ua

12.12.2016 № 62-01-2364

на № _____

Міністерство освіти і науки
України

Довідка

Адміністрація Національного університету «Львівська політехніка»
повідомляє:

площі орендованих нежитлових приміщень, які перебувають на балансі університету (станом на 12.12.2016р. складають 6507,66 кв.м.) , передані в оренду відповідно до чинного законодавства (через Регіональне відділення Фонду державного майна України по Львівській області з дозволу Міністерства освіти і науки України), не належать до навчально-лабораторних площ приміщень університету та не були задіяні в навчальному процесі.

Перший проректор

Павлиш В.А.

Начальник відділу оренди
Вовк Н.М. 2583069

Голова експертної комісії

І.І. Мазур